

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2022/23:MJU12

Jakt och viltvård

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om jakt och viltvård från allmänna motionstiden 2022/23. Motionsyrkandena handlar bl.a. om det allmänna uppdraget, viltförvaltningsdelegationernas ansvar och sammansättning, stärkt lokalt inflytande i viltförvaltningen, översyn av jaktlagen, åtgärder för en minskad vildsvinsstam, blyammunition och en viltmyndighet. I betänkandet finns 19 reservationer (S, SD, C).

Behandlade förslag

Cirka 50 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Utskottets överväganden.....	7
Jakt- och viltvårdsuppdraget.....	7
Viltförvaltningsdelegationerna	10
Klövviltsförvaltningen.....	13
Översyn av jaktlagen	17
Åtgärder för en minskad vildsvinsstam	19
Tider för jakt.....	21
Regler för utfodring av vilt.....	25
Blyammunition.....	30
Viltmyndighet.....	34
Jakt och renskötsel.....	36
Övriga jakt- och viltvårdsfrågor	40
Reservationer	45
1. Jakt- och viltvårdsuppdraget, punkt 1 (SD)	45
2. Viltförvaltningsdelegationernas ansvar och sammansättning, punkt 2 (SD)	45
3. Stärkt lokalt inflytande i viltförvaltningen, punkt 3 (S, C)	46
4. Klövviltsförvaltningen, punkt 4 (S)	47
5. Klövviltsförvaltningen, punkt 4 (SD)	48
6. Klövviltsförvaltningen, punkt 4 (C)	48
7. Översyn av jaktlagen, punkt 5 (C)	49
8. Åtgärder för en minskad vildsvinsstam, punkt 6 (SD).....	50
9. Åtgärder för en minskad vildsvinsstam, punkt 6 (C)	51
10. Tider för jakt, punkt 7 (SD)	51
11. Regler för utfodring av vilt, punkt 8 (SD)	52
12. Regler för utfodring av vilt, punkt 8 (C).....	53
13. Blyammunition, punkt 9 (C).....	54
14. Viltmyndighet, punkt 10 (C)	54
15. Jakt och renskötsel, punkt 11 (SD)	55
16. Jakt och renskötsel, punkt 11 (C)	57
17. Terrängkörning vid jakt, punkt 13 (S, C).....	57
18. Värna den svenska jakten och viltvården, punkt 14 (SD).....	58
19. Värna den svenska jakten och viltvården, punkt 14 (C)	59
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	60
Motioner från allmänna motionstiden 2022/23	60

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Jakt- och viltvårdsuppdraget

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:208 av Helena Lindahl och Anne-Li Sjölund (båda C),

2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 34 och

2022/23:1859 av Sten Bergheden (M).

Reservation 1 (SD)

2. Viltförvaltningsdelegationernas ansvar och sammansättning

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:447 av Mats Green (M) i denna del och

2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5.

Reservation 2 (SD)

3. Stärkt lokalt inflytande i viltförvaltningen

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:447 av Mats Green (M) i denna del,

2022/23:1645 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 3 i denna del och

2022/23:2072 av Anna-Caren Säterberg m.fl. (S) yrkande 12.

Reservation 3 (S, C)

4. Klövviltsförvaltningen

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:276 av Isak From och Helén Pettersson (båda S),

2022/23:854 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 28,

2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 14 och 15 samt

2022/23:1172 av Monica Haider (S).

Reservation 4 (S)

Reservation 5 (SD)

Reservation 6 (C)

5. Översyn av jaktlagen

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 3,

2022/23:1631 av Martina Johansson (C) yrkande 1 och

2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 11.

Reservation 7 (C)

6. Åtgärder för en minskad vildsvinsstam

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:411 av Erik Hellsborn (SD),

2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 20,

2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 16,
2022/23:1036 av Gustaf Lantz och Sanne Lennström (båda S) och
2022/23:1145 av Per Söderlund (SD).

Reservation 8 (SD)

Reservation 9 (C)

7. Tider för jakt

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:120 av Helén Pettersson (S),

2022/23:187 av Magnus Persson (SD),

2022/23:188 av Magnus Persson (SD),

2022/23:200 av Anne-Li Sjölund och Helena Lindahl (båda C) och

2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 24, 25 och 28.

Reservation 10 (SD)

8. Regler för utfodring av vilt

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 21,

2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 17–23 och

2022/23:1631 av Martina Johansson (C) yrkande 2.

Reservation 11 (SD)

Reservation 12 (C)

9. Blyammunition

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:591 av Marlène Lund Kopparklint och Sten Bergheden (båda M),

2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 19 och

2022/23:1872 av Sten Bergheden (M).

Reservation 13 (C)

10. Viltmyndighet

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:438 av Erik Ottoson (M) yrkande 1,

2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 2,

2022/23:1645 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 3 i denna del,

2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 10 och

2022/23:1947 av Sten Bergheden (M).

Reservation 14 (C)

11. Jakt och renskötsel

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 6,

2022/23:934 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 15,

2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 7 och

2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 40 och 41.

Reservation 15 (SD)

Reservation 16 (C)

12. Märkning av viltfällor

Riksdagen avslår motion

2022/23:436 av Erik Ottoson (M) yrkande 2.

13. Terrängkörning vid jakt

Riksdagen avslår motion

2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 5.

Reservation 17 (S, C)

14. Värna den svenska jakten och viltvården

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 1 och

2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 28.

Reservation 18 (SD)

Reservation 19 (C)

Stockholm den 23 mars 2023

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Emma Nohrén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Nohrén (MP), Kjell-Arne Ottosson (KD), Martin Kinnunen (SD), Anna-Caren Sätherberg (S), John Widegren (M), Joakim Järrebring (S), Staffan Eklöf (SD), Malin Larsson (S), Helena Storckenfeldt (M), Tomas Kronståhl (S), Jytte Guteland (S), Marléne Lund Kopparklint (M), Kajsa Fredholm (V), Beatrice Timgren (SD), Elin Nilsson (L), Björn Tidland (SD) och Daniel Bäckström (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet 53 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23. Motionsyrkandena handlar bl.a. det allmänna uppdraget, viltförvaltningsdelegationernas ansvar och sammansättning, stärkt lokalt inflytande i viltförvaltningen, översyn av jaktlagen, åtgärder för en minskad vildsvinsstam, blyammunition och en viltmyndighet.

Förslagen i motionerna finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Jakt- och viltvårdsuppdraget

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att Svenska Jägareförbundet ska sköta jakt- och viltvårdsuppdraget.
Jämför reservation 1 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:994 av Martin Kinnunen (SD) yrkande 34 anförs att Svenska Jägareförbundet ska få tillbaka jakt- och viltvårdsuppdraget för att i fortsättningen sköta delar av jakten och viltvården. Enligt motionärerna har förbundet en ovärderlig kompetens, hög trovärdighet och starka band till jägarkåren.

Enligt motion 2022/23:208 av Helena Lindahl och Anne-Li Sjölund (båda C) bör frågan om viltvårdsuppdraget åter tas upp med EU för att återgå till den modell där Svenska Jägareförbundet får ett bidrag för att sköta jakt- och viltvårdsuppdraget. Med tanke på de oklarheter som finns om huruvida finansieringen av viltvården ska räknas som grund för upphandling eller bidrag borde regeringen enligt motionärerna åter ta upp frågan med EU med målet att ompröva beslutet om krav på upphandlingsförfarande.

I motion 2022/23:1859 av Sten Bergheden (M) anförs att hanteringen av och regelverket för det allmänna uppdraget bör återställas till hur regelverket var utformat innan regeringen ändrade det 2021.

Kompletterande information

Regeringen har årligen sedan 1938 gett Svenska Jägareförbundet ett jakt- och viltvårdsuppdrag (allmänna uppdraget) att leda delar av den praktiska viltvården och jakten i landet. Enligt 41 § jaktlagen (1987:259) får regeringen meddela föreskrifter om skyldighet för den som jagar att bl.a. betala en årlig avgift (viltvårdsavgift) för att främja viltvården eller andra liknande ändamål som är förenliga med syftet med jaktlagen. Avgifterna ska bilda en fond (Viltvårdsfonden) som får användas för de ändamål som regeringen har bestämt om. Svenska Jägareförbundet har, efter årliga beslut av regeringen, tilldelats medel ur Viltvårdsfonden för att kunna utföra det allmänna uppdraget.

Kommissionen inledde 2016 ett pilotärende om hur väl Sveriges följer upphandlingsreglerna när det gäller det allmänna uppdraget. Kommissionens initiala rättsliga analys var att det allmänna uppdraget och de medel Svenska Jägareförbundet tagit emot sammantaget utgjorde ett offentligt kontrakt som

ska upphandlas. I oktober 2016 svarade Sverige på kommissionens frågor om det allmänna uppdraget och anförde då bl.a. att det på regeringens initiativ pågick en översyn av tilldelningen av medel ur Viltvårdsfonden och att syftet med översynen var att, med beaktande av både nationell rätt och unionsrätten, effektivisera förfarandet. Efter kontakter med kommissionen meddelade den att Sveriges svar godtagits, och den 12 juni 2020 stängdes EU-ärendet.

Den 7 januari 2021 beslutade regeringen om vissa förändringar av Viltvårdsfonden. I samband med detta framförde regeringen att fonden under lång tid har varit viktig för att finansiera en framgångsrik viltvård i Sverige. Det sätt på vilket pengar delats ut från fonden har fått kritik från bl.a. kommissionen för att strida mot upphandlingsreglerna. Regeringen anförde att den nya ordningen innebär en utveckling av Svenska Jägareförbundets roll där en anpassning har skett till bl.a. upphandlingslagstiftningen. Förbundet kommer enligt regeringen även i fortsättningen att utföra ett helt avgörande arbete när det gäller det rikstäckande ansvaret för landets viltvård. Svenska Jägareförbundet skulle fr.o.m. 2022 behålla sin roll men få ett mer renodlat organisationsbidrag. I beslutet gav regeringen Naturvårdsverket i uppdrag att främja landets viltvård. Naturvårdsverket ska sedan den 1 januari 2022 se till att åtgärder som rör bl.a. viltövervakning, trafikeftersök och klövviltsförvaltning utförs. För dessa åtgärder får medel ur viltvårdsfonden användas, och upphandlingsreglerna ska beaktas.

I ett beslut den 30 september 2021 beviljade regeringen bidrag ur Viltvårdsfonden till Svenska Jägareförbundet, i form av dels ett treårigt organisationsbidrag för att främja landets viltvård dels ett verksamhetsbidrag för första halvåret 2022 för verksamhetsområdena viltövervakning, organisering och utbildning av eftersöksekipage samt klövviltsförvaltning. Regeringen beslutade den 3 februari 2022 att tilldela Svenska Jägareförbundet ytterligare bidrag för att förbundet under en övergångsperiod ska kunna ombesörja viktiga viltvårdsåtgärder.

Naturvårdsverket har genomfört fyra delupphandlingar av viltvårdsåtgärder (viltövervakning, viltprovtagning, adaptiv klövviltsförvaltning och minskat lidande hos trafikskadat vilt) där Svenska Jägareförbundet tilldelats samtliga kontrakt. Kontraktstiden är den 1 juli 2022–31 december 2023.

Svenska Jägareförbundet har ansökt om både organisationsbidrag och olika verksamhetsbidrag för 2023 från Viltvårdsfonden. Ansökningar om bidrag ur fonden bedöms stegvis, och formaliakraven för ideella organisationer enligt förordningen prövas i första hand. Efter det följer en prövning av om ansökningarna uppfyller syftet med bidraget. Naturvårdsverket beräknas fatta beslut om bidragen i början av 2023.

Riksdagens tillkännagivande om jakt- och viltvårdsuppdraget

I februari 2022 riktade riksdagen, på miljö- och jordbruksutskottets förslag, ett tillkännagivande till regeringen om att Svenska Jägareförbundet ska återfå

ansvaret för det allmänna uppdraget (bet. 2021/22:MJU16, rskr. 2021/22:177–178). Utskottet uttalade följande i sitt ställningstagande:

Utskottet vill framhålla att Svenska Jägareförbundets arbete enligt det allmänna uppdraget har fungerat väl och har utförts på ett både effektivt och ansvarsfullt sätt. Förbundet har en ovärderlig kompetens och en hög trovärdighet. Det allmänna uppdraget är ett bra exempel på ett gott samarbete mellan det civila samhället och myndigheterna. Genom det allmänna uppdraget får staten tillgång till det nätverk Svenska Jägareförbundet har och når därmed ut till många jägare på ett kostnadseffektivt sätt.

Utskottet anser mot denna bakgrund att Svenska Jägareförbundet ska återfå ansvaret för det allmänna uppdraget och att en återgång ska ske i dialog med berörda intressenter inklusive EU-kommissionen. Utskottet vill framhålla att jakt- och viltvårdsuppdraget kan betraktas som unikt på grund av att det är jägarnas egna pengar som finansierar bidraget och därmed uppdraget.

Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

Av regeringens skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 framgår att regeringens inriktning är att ta fram utredningsdirektiv för en översyn av jaktlagstiftningen. Ärendet bereds vidare i Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis vill utskottet påminna om det tillkännagivande som riksdagen riktade till regeringen 2022 om att Svenska Jägareförbundet ska återfå ansvaret för det allmänna uppdraget och att en återgång ska ske i dialog med berörda intressenter inklusive EU-kommissionen. Utskottet noterar att beredning av ärendet pågår. Utskottet har förtroende för att regeringen kommer att arbeta skyndsamt med riksdagens tillkännagivande och under arbetet i sedvanlig form återkomma till riksdagen med en rapport om beredningen. Med hänvisning till det arbete som pågår anser utskottet att motionerna 2022/23:208 (C), 2022/23:994 (SD) yrkande 34 och 2022/23:1859 (M) kan lämnas utan åtgärd.

Viltförvaltningsdelegationerna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om viltförvaltningsdelegationernas ansvar och sammansättning och om stärkt lokalt inflytande i viltförvaltningen.

Jämför reservation 2 (SD) och 3 (S, C).

Motionerna

Viltförvaltningsdelegationernas ansvar och sammansättning

I kommittémotion 2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 4 anför motionärerna att beslut om skydds- och licensjakt måste kunna verkställas redan i viltförvaltningsdelegationerna när gynnsam bevarandestatus uppnåtts för en viltstam och hänsyn tagits till ekonomiska intressen. Enligt yrkande 5 måste viltförvaltningsdelegationernas sammansättning återgå till den ursprungliga, där balansen mellan politiken, olika intressen, myndigheter m.fl. speglades bättre än i den nu gällande sammansättningen.

Även i motion 2022/23:447 av Mats Green (M) i denna del anføres att man bör återgå till den tidigare ordningen när det gäller viltförvaltningsdelegationernas sammansättning.

Stärkt lokalt inflytande i viltförvaltningen

I kommittémotion 2022/23:2072 av Anna-Caren Säterberg m.fl. (S) yrkande 12 framhålls jaktens roll i viltförvaltningen. Motionärerna anser att det är viktigt att värna det lokala och vill att beslut om en hållbar och etisk jakt ska fattas så nära medborgarna som möjligt. Länsstyrelserna och viltförvaltningsdelegationerna är viktiga och deras arbete och mandat bör utvecklas.

I motion 2022/23:1645 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 3 i denna del framhålls behovet av stärkt lokal förankring i viltvårdsdelegationerna. Det är viktigt att viltförvaltningen decentraliseras för att kunna få en bättre förankring av viltförvaltningen.

Även i motion 2022/23:447 av Mats Green (M) i denna del framhålls att det lokala självbestämmandet ska maximeras genom att man låter viltförvaltningsdelegationerna utgöra den högsta beslutande nivån för samtlig viltförvaltning.

Kompletterande information

Av 2 § förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer framgår att en viltförvaltningsdelegation är ett organ inom länsstyrelsen för samverkan i frågor som rör viltförvaltningen inom länet. Delegationen ska enligt 3 § i förordningen besluta om övergripande riktlinjer för viltförvaltningen inom länet, skötsel av älgstammen och i förekommande fall skötsel av hjort- och

vildsvinsstammarna, licensjakt och skydds jakt inom länet samt bidrag och ersättning enligt viltskadeförordningen.

Landshövdingen är ordförande och delegationen består i övrigt av

- fem ledamöter som är politiska företrädare
- en ledamot som har särskild kunskap i frågor om trafiksäkerhet och illegal jakt och som utses efter förslag av Polismyndigheten
- en ledamot som representerar jakt- och viltvårdsintresset
- två ledamöter som representerar naturvårdsintresset
- en ledamot som representerar friluftintresset
- en ledamot som representerar ägare och brukare av jordbruksmark
- en ledamot som representerar lokalt näringsliv och turism
- en ledamot som representerar skogsnäringen
- en ledamot som representerar natur- och ekoturismföretagen.

I de fall det är aktuellt ska även representanter för rennäringen, yrkesfisket eller fåbodbruket finnas representerade i delegationerna. Den nuvarande lydelsen av bestämmelsen om viltförvaltningsdelegationernas sammansättning trädde i kraft den 1 april 2017. Antalet ledamöter som representerar naturvårdsintresset utökades vid det tillfället från en till två, och samtidigt tillkom en ledamot som representerar natur- och ekoturismföretagen.

När det gäller frågan om viltförvaltningsdelegationernas roll och beslutanderätt anförde regeringen i proposition 2008/09:210 som skäl till införandet av delegationerna att det regionala och lokala ansvaret för förvaltningen av rovdjur och annat vilt behöver stärkas. Delegationerna borde enligt regeringen ha till uppgift att besluta om hur viltförvaltningen inom länet ska genomföras. Enligt regeringen var det emellertid inte rimligt att delegationen t.ex. fattar beslut i varje enskilt skydds jakt ärende. Enligt regeringen borde det även fortsättningsvis vara Naturvårdsverket som har ansvar för att fastställa regionala miniminivåer för rovdjursstammarna.

Tillkännagivanden om viltförvaltningsdelegationerna

Riksdagen riktade, på miljö- och jordbruksutskottets förslag, ett tillkännagivande till regeringen 2015 om att förstärka viltförvaltningsdelegationerna (bet. 2014/15:MJU12, rskr. 2014/15:182). Utskottet uttalade följande i sitt ställningstagande:

De senaste åren har det skett en förskjutning av beslutsfattandet från Naturvårdsverket till länsstyrelserna i syfte att öka den regionala förankringen och därmed förbättra förutsättningarna för en samexistens mellan människor och rovdjur. Den regionala rovdjursförvaltningen bör enligt utskottets mening även i fortsättningen vara kopplad till länen. Genom införandet av viltförvaltningsdelegationer har en del beslutsmakt flyttats över till detta organ, i vilket det sitter representanter för de politiska partierna, myndigheter och intresseorganisationer. Viltförvaltningsdelegationerna har beslutanderätt i övergripande frågor om viltförvaltningen, men det är inte tydligt definierat vad dessa övergripande frågor innebär. Utskottet anser därför att det borde göras en översyn av

huruvida det är möjligt att förtydliga viltförvaltningsdelegationernas mandat och beslutanderätt samt om möjligt förstärka deras befogenheter som ett steg i arbetet med decentralisering och delegering av beslut. Således bör både rovdjursförvaltningens nuvarande regionala förankring och viltförvaltningsdelegationerna förstärkas. Detta bör ges regeringen till känna.

I regeringens skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 redovisas att viltförvaltningsdelegationerna utvärderades under 2016 och en enkät skickades ut till alla delegater i viltförvaltningsdelegationerna. Regeringen beslutade den 23 februari 2017 att ändra i förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer (SFS 2017:166). Ändringen innebär att miljö- och naturvårdsorganisationerna företräds av ytterligare en ledamot och natur- och ekoturismföretagen av en ledamot. I skrivelse 2016/17:75 redovisade regeringen tillkännagivandet som slutbehandlat. Miljö- och jordbruksutskottet anförde dock i sitt yttrande över skrivelsen (bet. 2016/17:KU21) att utskottet inte delade regeringens bedömning. Utskottet anförde att det borde göras en översyn av möjligheten att förtydliga viltförvaltningsdelegationernas mandat och beslutanderätt och om möjligt förstärka deras befogenheter. Av regeringens skrivelse 2022/23:75 framgår att beredningen av tillkännagivandet därför fortsätter i Regeringskansliet. Flera förslag till åtgärder som syftar till att tillgodose tillkännagivandet håller på att tas fram.

I mars 2018 riktade riksdagen, på miljö- och jordbruksutskottet förslag, ytterligare ett tillkännagivande till regeringen om viltförvaltningsdelegationerna och att deras arbete ska utvärderas i syfte att säkerställa det regionala inflytandet i viltförvaltningen (bet. 2017/18: MJU10, rskr. 2017/18:174). Utskottet uttalade följande i sitt ställningstagande:

När det gäller frågan om viltförvaltningsdelegationerna anser utskottet att ett av syftena med delegationerna är att decentralisera viltförvaltningen genom att ge lantbrukare och jägare mer inflytande i de regionala rovdjursförvaltningsplanerna. Regeringen har ändrat balansen i viltförvaltningsdelegationerna genom att tillsätta ledamöter från naturvårdsorganisationer och natur- och ekoturismföretag. Utskottet anser inte att det är tillräckligt utrett hur arbetet inom viltförvaltningsdelegationerna på bästa sätt säkerställer att beslut om viltförvaltning fattas nära de som berörs. Därför bör viltförvaltningsdelegationernas arbete utvärderas i syfte att säkerställa det regionala inflytandet i viltförvaltningen. Detta bör ges regeringen till känna.

Av regeringens skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 framgår att beredningen av tillkännagivandet fortsätter i Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att riksdagens tillkännagivanden från 2015 om att förstärka viltförvaltningsdelegationerna och från 2018 om att utvärdera viltförvaltningsdelegationernas arbete för att säkerställa det regionala

inflytandet i viltförvaltningen fortfarande bereds i Regeringskansliet. Det är enligt utskottets mening viktigt att det regionala inflytandet i viltförvaltningen säkerställs och att viltförvaltningen sker i nära samarbete med lokala och regionala företrädare. Mot bakgrund av det arbete som pågår i Regeringskansliet vill utskottet i nuläget inte föreslå någon ytterligare åtgärd när det gäller viltförvaltningsdelegationernas ansvar och sammansättning eller det lokala inflytandet i viltförvaltningen. Därmed lämnar utskottet motionerna 2022/23:447 (M), 2022/23:994 (SD) yrkande 5, 2022/23:1645 (C) yrkande 3 i denna del och 2022/23:2072 (S) yrkande 12 utan åtgärd.

Utskottet konstaterar att det är en uppgift för Naturvårdsverket att fastställa regionala miniminivåer för rovdjursstammarna. Utskottet ser inget behov av att ändra denna ordning. Därmed avstyrker utskottet motion 2022/23:994 (SD) yrkande 4.

Klövviltsförvaltningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om åtgärder för klövviltsförvaltningen, ett gemensamt förvaltnings- och skötselområde för älg och kronvilt, utvärdering av viltförvaltningens arbete och samförvaltning av alla vilda klövdjur.

Jämför reservation 4 (S), 5 (SD) och 6 (C).

Motionerna

Enligt kommittémotion 2022/23:854 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 28 bör den svenska klövviltsförvaltningen utvecklas för att minska mängden skogsskador. Enligt motionärerna skapar de höga klövviltspopulationerna varje år betydande och omfattande problem av olika slag för svenskt skogsbruk.

I kommittémotion 2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 14 anförs att för att underlätta förvaltningen bör man ha samma förvaltnings- och skötselområden för älg som för kronvilt. Enligt motionärerna ska ändamålet med förvaltningen vara att vårda stammarna och samtidigt reducera skador på skogar och grödor samt minimera antalet trafikolyckor med våra största hjorddjur.

Enligt yrkande 15 bör viltförvaltningens arbete utvärderas i syfte att säkerställa att det fungerar på ett effektivt sätt genom samförvaltning och ett ökat regionalt inflytande. Motionärerna anser att lantbrukare och jägare ska ges mer inflytande i de regionala förvaltningsplanerna för att skapa en mer decentraliserad och regional viltförvaltning.

I motion 2022/23:276 av Isak From och Helén Pettersson (båda S) framförs behovet av en samförvaltning av alla vilda klövdjur. Enligt motionärerna ska förvaltningen ske med hänsyn till såväl allmänna som enskilda intressen.

Vidare anförts att klövviltsförvaltningen och planarbetet med älgskötselplaner måste förbättras. Även sammansättningen i älgförvaltningsområdena (ÄFO) och älgförvaltningsgrupperna (ÄFG) bör ändras så att jägare och markägare är representerade i lika antal. Det bör också finnas en oberoende ordförande utsedd av länsstyrelsen.

Även i motion 2022/23:1172 av Monica Haider (S) framhålls att möjligheterna till en samlad klövviltsförvaltning bör ses över. Det är viktigt med en regional förvaltning där man fattar beslut nära dem det berör. Enligt motionären behöver alla klövviltsarter förvaltas, och detta kan göras genom ett utökad uppdrag till viltförvaltningsdelegationerna.

Kompletterande information

I januari 2012 infördes ett nytt älgförvaltningssystem (prop. 2009/10:239, bet. 2010/11:MJU6, rskr. 2010/11:49). Syftet med det nya systemet var att förankra älgförvaltningen lokalt och arbeta för en ekosystembaserad förvaltning. För att genomföra det nya älgförvaltningssystemet infördes en ny förvaltningsnivå, s.k. älgförvaltningsområden. Inom vart och ett av dessa områden tillsattes en älgförvaltningsgrupp. I dag finns det 149 älgförvaltningsgrupper som består av sex representanter, varav tre är från jägarnas och tre från markägarnas organisationer. Representanterna utses av länsstyrelserna efter förslag från ovannämnda organisationer. I Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län ersätter en företrädare för rennäringen en av jägarrepresentanterna. Sametinget utser företrädaren för rennäringen. Till ordförande för älgförvaltningsgruppen utses en markägarrepresentant, som också har utslagsröst vid lika antal röster i en omröstning.

I proposition 2009/10:239 Älgförvaltningen anförts att älgförvaltningsgrupperna bör vara sammansatta av personer med bl.a. skoglig och jaktlig kompetens. Regeringen ansåg att det bör finnas en jämvikt mellan jägar- och markägarintressena. Denna ståndpunkt skilde sig från utredningens förslag att ge markägarna en representant mer än jakträttshavarna i gruppen. Regeringen delade dock utredningens syn att markägarna, som är de som har ansvaret för vården av skogen, trots en jämn representation måste ges den starkaste ställningen i gruppen. Till ordförande i älgförvaltningsgruppen ska det därför utses en representant för markägarna. Riksdagen delade denna bedömning (bet. 2010/11:MJU6, rskr. 2010/11:49).

Naturvårdsverket tog under 2015 fram en strategi för svensk viltförvaltning med viktiga inriktningar som skulle utveckla och stärka svensk viltförvaltning. Naturvårdsverket utvärderade strategin under 2019–2020 och arbetade under 2021 fram en reviderad version av strategin. Syftet med den uppdaterade strategin är att kunna ta ytterligare steg mot visionen En viltförvaltning i balans gör att alla kan uppleva viltets värden.

Den 5 april 2022 beslutade Naturvårdsverket om En ny strategi för svensk viltförvaltning för 2022–2029. Visionen är oförändrad sedan tidigare strategi, dvs. att en viltförvaltning i balans gör att alla kan uppleva viltets värden, och

den pekar ut vägval samt de viktigaste åtgärderna som förväntas leda mot målen. Strategin har tagits fram efter samråd med berörda intressenter och myndigheter.

Naturvårdsverket tar även fram nationella förvaltningsplaner för olika viltarter, och de olika länen tar fram regionala förvaltningsplaner. Förvaltningsplanerna är viktiga styrdokument för att nå de politiska mål som satts upp för en viltart. Förvaltningsplanerna ska klargöra målen och ramarna för förvaltningen och bidra till en ökad tydlighet och transparens i förvaltningsarbetet. Planerna ska även ange hur den praktiska förvaltningen av en art bör gå till. Det anges också hur åtgärderna ska följas upp och vem som är ansvarig för olika delar av förvaltningen. Viltförvaltningen ska vara adaptiv, vilket innebär att den ska kunna anpassas till ny kunskap och ändrade förhållanden. Därför revideras planerna med jämna mellanrum. En god samverkan och kommunikation mellan förvaltningen och forskningen är därför viktig.

Mål för klövviltsförvaltningen sätts i första hand på regional eller lokal nivå. Av Naturvårdsverkets rapport Uppföljning av mål inom älgförvaltningen (2018-11-27, NV-08872-17) framgår att Naturvårdsverket avser att i samverkan med Skogsstyrelsen ta fram en nationell förvaltningsplan för kronhjort och älg. Syftet med förvaltningsplanen är att både främja klövviltsstammarnas kvalitet och minska skador av älg och kronhjort på skogen. Den nationella planen kommer att innehålla målnivåer och en beskrivning av hur uppföljning och planering kan förbättras och roller och ansvar förtydligas. Planen ska vara en vägledning för hur de regionala aktörerna bör arbeta i den lokala förvaltningen. Ett antal länsstyrelser har tagit fram förvaltningsplaner för flera arter av klövvilt. Enligt information från Naturvårdsverket har arbetet med förvaltningsplanen för älg och kronhjort pausats tills dess att regeringsuppdraget om klövvilt och skog är redovisat (se nedan).

I proposition 2021/22:58 Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och ökade incitament för naturvården i skogen med frivillighet som grund anförde regeringen att klövviltsbetet i dag har stor negativ påverkan på virkesproduktionen och den biologiska mångfalden. Regeringen bedömde därför att en tydlig minskning av klövviltspopulationerna utifrån lokala och regionala förhållanden bör ske i närtid samtidigt som skogsskötseln anpassas för ökade foder mängder. Regeringen bedömde även att syftet med det nya älgförvaltningssystem som infördes 2012 inte uppnåts. Eftersom viltskadorna beror på det sammanlagda betetrycket från främst älg, dovhjort, kronhjort och rådjur anser regeringen att det är önskvärt att man i viltförvaltningen beaktar även dessa arter. Regeringen bedömde att det behövs mer rådgivning om klövviltsförvaltning och skogsskötsel med syftet att minska klövviltsskador på skog och öka foder mängderna. För att åstadkomma den eftersträfvade balansen mellan klövviltsstammar och fodertillgång bedömde regeringen att ytterligare insatser behövs. Regeringen avsåg därför att ge Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen i uppdrag att tillsammans med länsstyrelserna och andra

relevanta organisationer utreda möjligheterna till olika incitament samt vid behov regelförändringar för att minska skadenivåerna.

I enlighet med propositionen fick Skogsstyrelsen tillsammans med Naturvårdsverket och i nära dialog med länsstyrelserna, och efter inhämtande av synpunkter från relevanta organisationer, i juni 2022 i uppdrag att utreda möjliga åtgärder och vid behov föreslå regelförändringar för att åstadkomma eftersträvad balans mellan klövviltsstammar och fodertillgång och därmed minska skadenivåerna på skog (M2022/01190). Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 30 september 2023.

Regeringen anför i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 23) att arbetet utifrån viltstrategin innebär att viltförvaltningen fortsätter att utvecklas och den reviderade strategin tar ytterligare steg i detta. Eftersom viltstammarna både ökar och minskar beroende på art och tid är det viktigt att följa respektive arts utveckling och ha en fortsatt adaptiv viltförvaltning som utvecklas utifrån ny kunskap och erfarenhet. Klövvilt, stora fåglar och rovdjur orsakar skador för olika verksamheter på landsbygden och i trafiken. Regeringen bedömer att arbetet med en adaptiv viltförvaltning medverkar till att förebygga skador och andra problem. Förvaltningen måste bygga på vetenskapligt underlag och på att de människor och verksamheter som berörs uppfattar att den har legitimitet. Det kan t.ex. handla om att omfattningen av viltskador är acceptabel och att människor ska känna sig trygga. En utredning ska tillsättas i syfte att främja en hållbar jakt och viltvård bl.a. genom att utreda formerna för en jakt- och viltvårdsmyndighet.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis konstaterar utskottet att de ökade klövviltsstammarna på många håll i landet orsakar skador för olika verksamheter på landsbygden, i skogsbruket och i trafiken. Utskottet delar regeringens bedömning att en adaptiv viltförvaltning som bygger på vetenskapligt underlag och lokala erfarenheter är viktigt för att förebygga skador och andra problem. Det är därför positivt att de nationella förvaltningsplanerna för olika viltarter och även regionala förvaltningsplaner revideras med jämna mellanrum.

Utskottet välkomnar uppdraget till berörda myndigheter att utreda möjligheterna till olika incitament samt vid behov regelförändringar för att minska klövviltsskador på skog. Utskottet noterar att regeringen även avser att tillsätta en utredning för att främja en hållbar jakt och viltvård. Vidare noterar utskottet att arbetet med förvaltningsplanen för älg och kronhjort har pausats till dess att uppdraget om klövvilt och skog är redovisat.

Enligt utskottet är det angeläget att åtgärder vidtas för att hantera de ökande klövviltsstammarna. Utskottet ser positivt på det arbete som pågår inom klövviltsförvaltningen och avser att fortsätta att följa frågan.

Mot bakgrund av det arbete som pågår anser utskottet att motionerna 2022/23:276 (S), 2022/23:854 (C) yrkande 28, 2022/23:994 (SD) yrkandena 14 och 15 och 2022/23:1172 (S) kan lämnas utan åtgärd.

Översyn av jaktlagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en jaktlagsutredning.
Jämför reservation 7 (C).

Motionerna

Enligt partimotion 2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 11 behöver en ny jaktlagsutredning tillsättas snarast som bidrar till ett modernt och enkelt regelverk som möter en bred acceptans och där skadorna för jord- och skogsbruket samt mängden viltolyckor minskar. Ett liknande yrkande återfinns i kommittémotion 2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C). Enligt yrkande 3 i denna motion ska regeringen senast 2023 tillsätta en sådan utredning. Motionärerna vill se en ny jaktlagsutredning som ser över var, när och hur jakt får bedrivas. De senaste decenniernas ökade tillgång till jaktbart vilt har bl.a. medfört nya ökade utmaningar med viltskador, vilket ställer nya krav på lagstiftningen. Den utvecklingen måste brytas och en ny jaktlagsutredning som ser över lagstiftningen i dess helhet behöver därför tillsättas. Detta beslutades av riksdagen som ett tillkännagivande till regeringen i mars 2022 och utredningen bör enligt motionärerna kunna tillsättas senast i början av 2023.

I motion 2022/23:1631 av Martina Johansson (C) yrkande 1 framhålls behovet av en uppdaterad jaktlagstiftning om förvaltning av viltstammen både när det är många och när det är få individer.

Kompletterande information

Regeringen beslutade den 19 juli 2012 att tillsätta en utredning som skulle se över den svenska jaktlagstiftningen. Av kommittédirektivet (dir. 2012:77) framgår att en särskild utredare bl.a. skulle se över den svenska jaktlagstiftningen i syfte att få till stånd dels en modern lagstiftning med tydlig systematik och moderna bestämmelser för en långsiktigt hållbar jakt och viltvård samt djurskydd för de vilda djuren, dels ett förbättrat genomförande av Sveriges EU-rättsliga åtaganden. Regeringen beslutade den 5 februari 2015 att Jaktlagsutredningen skulle upphöra.

Regeringen anför i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 23) att en utredning ska tillsättas i syfte att främja en hållbar jakt och viltvård bl.a. genom att utreda formerna för en jakt- och viltvårdsmyndighet.

Riksdagens tillkännagivanden om en översyn av jaktlagen

Med anledning av att Jaktlagsutredningen upphörde tillkännagav riksdagen under 2015 att regeringen skulle utreda vissa jaktfrågor som den avvecklade Jaktlagsutredningen haft i uppdrag att utreda (bet. 2014/15:MJU9, rskr.

2014/15:154). De jaktfrågor som avsågs var samernas rätt att jaga (den s.k. dubbla jakträtten), rätt till jakt efter småvilt på kronomark ovan odlingsgränsen, jakt på allmänt vatten, jakt i Sveriges ekonomiska zon, förvaltning av säl, jakt på kronhjort, regelförenklingar i fråga om viltvårdsområden och allmän regelförenkling. Av regeringens skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 framgår att regeringen har vidtagit åtgärder när det gäller vissa av dessa frågor men att punkten inte är slutbehandlad. Inriktningen är att ta fram utredningsdirektiv för en översyn av jaktlagstiftningen. Avsikten är att i en sådan utredning inkludera kvarstående frågeställningar om jakt på allmänt vatten, jakt i Sveriges ekonomiska zon, regelförenklingar för viltvårdsområden och allmän regelförenkling. Ärendet bereds vidare.

Riksdagen riktade ett nytt tillkännagivande till regeringen 2022 om att göra en översyn av jaktlagen (bet. 2021/22: MJU16, rskr. 2021/22:177–178). Följande anfördes i tillkännagivandet:

De senaste decenniernas ökade tillgång på jaktbart vilt har medfört nya utmaningar, och viltet orsakar i dag stora ekonomiska skador för olika näringar och samhället i stort, vilket ställer nya krav på lagstiftningen. Sedan den tidigare jaktlagsutredningen lades ned har skadorna för jord- och skogsbruket samt olyckorna i trafiken med allvarliga konsekvenser och mänskligt lidande ökat ytterligare. Det är angeläget att bryta den utvecklingen. Utskottet anser därför att en statlig utredning bör tillsättas som ska få i uppdrag att se över den svenska jaktlagstiftningen i syfte att lägga fram en ny jaktlag med ett enkelt regelverk, en tydlig systematik och moderna bestämmelser. Jaktlagen bygger på ett delat ansvar för viltvården mellan markägaren och jakträttsinnehavaren. Lokal och regional viltförvaltning är en utgångspunkt i dag. Frihet under ansvar och samarbeten mellan olika intressen är viktiga delar i dagens jaktlagstiftning. Löshundsjakten är ett svenskt kulturarv som ska värnas. Dessa principer ska värnas även i den kommande jaktlagsutredningen. Syftet med lagstiftningen ska vara att åstadkomma en hållbar jakt och viltvård med en bred folklig förankring och acceptans, inte minst utanför storstadsområdena. Lagstiftningen ska även stärka förutsättningarna för att minska viltskadorna i jord- och skogsbruket samt mängden viltolyckor. Detta bör riksdagen tillkänna för regeringen.

Beredning av tillkännagivandet pågår i Regeringskansliet (skr. 2022/23:75).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill påminna om det tillkännagivande som riksdagen riktade till regeringen 2022 om en översyn av jaktlagen. Utskottet noterar att beredning av tillkännagivandet pågår i Regeringskansliet. Utskottet har förtroende för att regeringen kommer att arbeta skyndsamt med riksdagens tillkännagivanden och i sedvanlig form under arbetet återkomma till riksdagen med en rapport om beredningen. Vidare noterar utskottet regeringens avsikt att tillsätta en utredning för att främja en hållbar jakt och viltvård. Utskottet välkomnar detta.

Utskottet anser med hänvisning till det arbete som pågår att motionerna 2022/23:855 (C) yrkande 3, 2022/23:1631 (C) yrkande 1 och 2022/23:1672 (C) yrkande 11 kan lämnas utan åtgärd.

Åtgärder för en minskad vildsvinsstam

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om olika åtgärder för att minska vildsvinsstammen.

Jämför reservation 8 (SD) och 9 (C).

Motionerna

Enligt kommittémotion 2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 20 måste det stora antalet vildsvin hanteras och jakten öka. Enligt motionärerna måste vildsvinens framfart i odlade områden minimeras. En del av detta är att ta fram en bättre förvaltningsmodell utifrån ett aktuellt faktaunderlag och gärna med mål fastslagna av de berörda aktörerna.

Även i kommittémotion 2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 16 framförs behovet av att underlätta förvaltningen av vildsvin. För att effektivisera skyddsjakten på vildsvin anser motionärerna att den även måste få bedrivas när det anses behövas för att förhindra skador i jordbruket. Det innebär att skyddsjakt även får bedrivas på en annan del av fastigheten än där skador kan uppkomma.

Enligt motion 2022/23:411 av Erik Hellsborn (SD) bör möjligheten att införa skottpengar på vildsvin utredas. Ett medel för att markant minska vildsvinsstammen är att införa en skottpeng på vildsvin, vilket skulle göra det mer attraktivt för jägare att fälla fler svin.

Även i motion 2022/23:1036 av Gustaf Lantz och Sanne Lennström (båda S) lyfts frågan om skottpengar på vildsvin fram. Motionärerna anser att regeringen bör överväga särskilda insatser inom områden med höga halter av cesium där köttet inte går att äta.

I motion 2022/23:1145 av Per Söderlund (SD) framhålls att förutsättningarna för jakt på vildsvin måste utredas. Motionären anser att fler hjälpmedel generellt bör tillåtas vid vildsvinsjakt.

Kompletterande information

Naturvårdsverket har tagit fram en nationell förvaltningsplan för vildsvin för 2020–2025. I planen anges bl.a. följande. Länsstyrelsernas förvaltningsplaner eller riktlinjer utgör en grund för den lokala förvaltningen. Det är sedan markägare och jägare som utgör den viktiga lokala förvaltningsnivån och förutsätts ansvara för att ta fram lokala förvaltningsmål. Förankringsprocessen för målen säkerställs i respektive viltförvaltningsdelegation, och de regionala

och lokala målen för stammens täthet och avskjutning säkerställer att de nationella resultatmålen uppfylls. De regionala och lokala förvaltningsmålen sätts utifrån respektive läns förutsättningar. De riktlinjer för förvaltning av vildsvin som länsstyrelserna upprättar skapar tillsammans med insatser från markägare och brukar- och jägarorganisationer förutsättningar för olika former av samverkan. Det är viktigt att alla aktörer stöder olika former av samarbete eftersom det ger möjligheter att utveckla en lokalt fungerande vildsvinsförvaltning över större områden. Det kan i sin tur bidra till effektivare insatser för att minska vildsvinsstammen i de områden där djuren orsakar oacceptabla skador och är inblandade i många trafikolyckor. Flera av landets älgskötselområden har inom ramen för samverkan mellan jägare och markägare väckt frågan om samverkan inom området även för vildsvinsförvaltning. Detta är en möjlighet så länge det inte påverkar älgförvaltningen negativt, eftersom resurserna inom många älgskötselområden är begränsade och till för älgförvaltning. Länsstyrelserna fick i april 2020 i uppdrag att utifrån Naturvårdsverkets nationella förvaltningsplan för vildsvin revidera sina regionala förvaltningsplaner (N2020/01011/DL).

När det gäller åtgärder för att minska vildsvinsstammen kan även nämnas att den dåvarande regeringen i april 2020 beslutade om ett uppdrag till Livsmedelsverket, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Jordbruksverket och Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) i det s.k. vildsvinspaketet inom ramen för livsmedelsstrategin. Åtgärderna sträcker sig under 2020–2025 och syftar bl.a. till att möjliggöra jägares direkta försäljning av vildsvinskött till konsument.

Regeringen redovisar i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 23) att trenden när det gäller bl.a. vildsvin är en tydlig minskning av populationen. Klövvilt orsakar skador för olika verksamheter på landsbygden och i trafiken. Regeringen bedömer att arbetet med en adaptiv viltförvaltning medverkar till att förebygga skador och andra problem.

När det gäller skydds jakt framgår det av 26 § jaktförordningen (1987:905) att när det gäller skydds jakt på en enskilds initiativ får jakträttshavare för att förebygga skador av vilt bedriva jakt under de tider och övriga villkor som anges i bilaga 4 till förordningen. Enligt bilagan får vildsvin som kommer in på en gård, i en trädgård eller i en anläggning och där kan orsaka skada eller andra besvär jagas. Likaså får vildsvin jagas för att förhindra skada eller andra besvär på mark med jordbruksgrödor eller som används till yrkesmässig trädgårdsodling om djuren orsakar skada på grödor och odling. Vid skydds jakt på en enskilds initiativ är det tillåtet att fälla en sugga med smågrisar, som annars är fredade.

Skydds jakt på en myndighets initiativ möjliggörs i 7 § jaktlagen (1987:259) och kan bli aktuell där det uppstått allvarliga skador för enskilda och samhället och ingen eller otillräcklig aktiv jakt förekommer för att motverka risk för allvarliga skador. Detta kan ske om det på grund av ett viltbestånds storlek finns påtagliga risker för trafikolyckor eller allvarlig skada av vilt. Sådan jakt ska syfta till att förebygga eller minska dessa risker. Av 24 § jaktförordningen

framgår att det är länsstyrelsen som får besluta om sådan skydds jakt när det handlar om vildsvin.

Vad gäller frågan om ekonomiska incitament för vildsvinsjakt är bruket av skottpengar, med något undantag, sedan länge ovanligt i Sverige. Enligt uppgifter från Länsstyrelsen i Västerbottens län har det förekommit att t.ex. jakt på rödrev har varit förenad med ersättning per skjutet djur som ett led i att skydda fjällräven i vissa områden. Ersättningen har i det fallet ansetts kunna betraktas som en del av länsstyrelsens skötselkostnader för det aktuella skyddade området. För närvarande är det i stället anställda naturbevakare som skjuter av rödrev i de områden där fjällräven förekommer.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis konstaterar utskottet att vildsvinsstammarna på många håll i landet orsakar skador och andra problem för t.ex. lantbrukare och trafikanter. Vidare konstaterar utskottet att ett flertal åtgärder för att begränsa vildsvinsstammarnas tillväxt har vidtagits och nu börjar ge effekt då trenden är en tydlig minskning av populationen.

Utskottet ser positivt på de åtgärder som genomförs, t.ex. Naturvårdsverkets nationella förvaltningsplan för vildsvin 2020–2025. Förvaltningsplanen prioriterar bl.a. arbetet med att åstadkomma ökad samordning mellan olika aktörer för att få till stånd ökad avskjutning och effektiva lokala förvaltningsplaner. Även länsstyrelserna har uppdaterat sina regionala förvaltningsplaner. Utskottet noterar även det s.k. vildsvinspaketet inom ramen för livsmedelsstrategin där olika åtgärder genomförs för att underlätta avsättning av bl.a. vildsvinskött.

Mot bakgrund av de åtgärder som nu genomförs för att hantera vildsvinsstammarna anser utskottet att motionerna 2022/23:411 (SD), 2022/23:855 (C) yrkande 20, 2022/23:994 (SD) yrkande 16, 2022/23:1036 (S) och 2022/23:1145 (SD) kan lämnas utan åtgärd.

Tider för jakt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om ripjakt, jakttid på morkulla, jakttid på älg, vårjakt på råbock och jakttid på räv.

Jämför reservation 10 (SD).

Motionerna

Enligt kommittémotion 2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 24 bör ripjakten i Norrbotten och Västerbotten få förlängt slutdatum. Ripjakt bör vara tillåten fram t.o.m. den sista mars. I yrkande 25 framförs att ripjakten bör ha samma slutdatum i den resterande fjällvärlden och ripornas övriga

utbredningsområde och att det därför ska vara tillåtet att jaga ripa till den 15 mars i Jämtlands och Dalarnas län.

I yrkande 28 begär motionärerna att få tillbaka den jakttid på morkulla som gällde före EU-inträdet. Enligt motionärerna är morkullejakt vid midsommar en starkt förankrad jakttradition i Sverige. Vidare anför motionärerna att morkullan inte kan anses tillhöra en särskilt skyddsvärd art som kräver extraordinära insatser.

Helén Pettersson (S) anför i motion 2022/23:120 att acceptansen för älgförvaltningen bör värnas och brunstuppehållet bibehållas, med särskilt beaktande av de etiska aspekterna i de delar av landet där älgjakten startar i september. Motionären pekar på att en utökad jakttid på älg har föreslagits, med borttaget s.k. brunstuppehåll. Motionären anser att detta vore fel väg att gå, både av jaktetiska skäl och för att brunstuppehållet ger människor möjlighet att vistas i skog och mark under uppehållet.

Även motion 2022/23:200 av Anne-Li Sjölund och Helena Lindahl (båda C) tar upp frågan om en begränsning av jakt på högdräktiga älgkor borde övervägas. Motionärerna anför att det inte är rimligt att älgkor som är högdräktiga ska skjutas eller jagas med löshund. Jakt på högdräktiga kor kan också orsaka sådan stress att de kastar sina foster.

Enligt motion 2022/23:187 av Magnus Persson (SD) bör allmän vårjakt på råbock förbjudas. Det är redan ett stort tryck på rådjursstammen.

Magnus Persson (SD) anför i motion 2022/23:188 att jakttiden på räv bör utökas i berörda län och återgå till de tider som gällde före revideringen under förra mandatperioden. Motionären anser att de reviderade tiderna påverkar det svenska kulturarvet jakt med drivande hund men också viltvården då räven är en stor predator.

Kompletterande information

I 2 § jaktförordningen (1987:905) infördes 2018 en bestämmelse om att Naturvårdsverket minst en gång vart sjätte år ska se över de jakttider som regleras i förordningen och vid behov föreslå ändringar till regeringen. En översyn av jakttiderna har nyligen genomförts. Denna översyn är den första som har gjorts sedan förordningsändringen 2018. Den förra systematiska översynen av jakttiderna genomfördes 2000. Utgångspunkten för Naturvårdsverkets översyn har varit att föreslå lämpliga justeringar av regleringen av jakttider utifrån juridiska och biologiska överväganden samt utifrån perspektivet om jakttiderna ligger i linje med strategin för svensk viltförvaltning från 2015.

Frågan om ändrade jakttider har beretts i flera steg. Utgångspunkterna i arbetet med jaktidsöversynen har varit transparens och delaktighet i processen. Jaktidsöversynen inleddes med att samtliga berörda aktörer gavs möjlighet att förutsättningslöst lämna förslag till ändring av de jakttider som gällde då. I dialog med en beredningsgrupp som bestod av representanter för flera organisationer och myndigheter tog Naturvårdsverket sedan fram

preliminära förslag till ändringar av jakttider. Under den remissperiod som sedan följde kunde berörda aktörer lämna synpunkter på det preliminära förslaget. Synpunkterna bereddes sedan av Naturvårdsverket som därefter lämnade ett förslag på jakttider till regeringen (NV-08122-18). Regeringen remitterade i juli 2020 förslaget på jakttider till ca 120 remissinstanser.

Den 6 maj 2021 beslutade regeringen om nya tider för jakt genom en ändring i jaktförordningen. Samtliga jakttider har setts över och uppdaterats för att anpassas utifrån rådande förhållanden. Även tiderna för jakt och jaktråning med hund ändrades. Ändringarna trädde i kraft den 1 juli 2021.

Regeringen beslutade därefter att justera sitt tidigare beslut om ändrade jakttider när det gällde ripa. Denna ändring i jaktförordningen trädde i kraft den 15 juli 2021. Ändringen i jaktförordningen innebär att jaktiderna för ripa blir desamma som tidigare år i vissa områden och utökas i andra områden. Ripjakten kommer att avslutas den 28 (29) februari i Älvdalens kommun och Jämtlands län och den 15 mars ovan lappmarksgränsen i Västerbottens och Norrbottens län. Jaktslutet i resten av Västerbottens, Norrbottens och Dalarnas län kommer att vara den 15 februari.

Av artikel 7.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (fågeldirektivet, FD) framgår att de arter som anges i bilaga II, med hänsyn till deras populationsnivå, geografiska spridning och reproduktion inom gemenskapen, får jagas i enlighet med nationell lagstiftning. Medlemsstaterna ska säkerställa att jakten på dessa arter inte äventyrar ansträngningarna att bevara arterna i deras utbredningsområde. Morkulla är en art som anges i bilaga II i direktivet. Av artikel 7.4 i direktivet följer bl.a. att medlemsstaterna ska säkerställa att jakten överensstämmer med principerna om ett förnuftigt utnyttjande och en ekologiskt balanserad kontroll av de berörda fågelarterna och är förenlig med de åtgärder som vidtas enligt artikel 2 i samma direktiv när det gäller populationen av dessa arter, särskilt flyttfåglar. Vidare anges att medlemsstaterna särskilt ska se till att de arter på vilka jaktlagstiftning tillämpas inte jagas under uppfödningssäsongen eller under häckningens olika stadier. När det gäller flyttfåglar ska medlemsstaterna särskilt se till att de arter som berörs av jaktbestämmelser inte jagas under häckningen eller under återvändandet till häckningsplatserna.

Morkulla får jagas under perioden den 11 september–1 december i hela landet (se jaktförordningen bil. 1 punkt 24). I samband med revideringen av jaktiderna 2021 senarelades starttidpunkt och sluttidpunkt för jakten och jakttiden harmoniserades över landet.

När det gäller försommarjakt på morkulla anförde Naturvårdsverket följande i sitt förslag på jakttider (NV-08122-18):

Flera förslag har inkommit om att återinföra försommarjakt på morkulla. Den avskaffades 1995 som en följd av Sveriges inträde i EU, eftersom FD förbjuder jakt på fågel under häckningsperioden. De inlämnade förslagen motiveras bland annat med att jakten endast bedrivs på spelande hanar, som inte tar aktiv del i häckningen. Naturvårdsverket delar uppfattningen att de biologiska argumenten mot sommarjakt på morkulla är relativt

svaga. Däremot finns det juridiska hinder mot att återinföra sommarjakten. EU-domstolen har prövat frågan om jakt på fåglar under häckningsperioden vid ett flertal tillfällen. Av domarna framgår att andra lämpliga lösningar ska uttömmas innan jakt under häcknings- och uppfödningssäsongen kan medges. Även om det inte helt kan uteslutas att sommarjakt på morkulla genom anpassning skulle kunna vara förenligt med FD, exempelvis genom att höstens jakt förkortas samt att strikta bestämmelser och kontrollsystem införs, är Naturvårdsverkets sammantagna bedömning att avstå från att lämna förslag till jakt på morkulla sommartid.

När det gäller uppehåll i jakttiden för älg anförde Naturvårdsverket i sitt förslag till nya jakttider att det inte finns stöd för att ett brunstuppehåll är till fördel för älgens reproduktion, men att det regionalt kan finnas önskemål om ett uppehåll i älgjakten. Naturvårdsverket pekade på att det bl.a. av etiska skäl kan finnas önskemål om att lämna älgarna ostörda under en period när brunsten vanligtvis infaller. I de nya regler om jakttider som regeringen har beslutat om framgår att länsstyrelsen i de län där jakten ska börja den 1 september får besluta om uppehåll i jakten under en period om högst 14 dagar under älgens parningstid, om möjligheterna att uppnå beslutade mål inom länet i fråga om skadenivåer på skog och trafik orsakade av älg inte försvåras.

När det gäller vårjakt på råbock anförde Naturvårdsverket i sitt förslag på jakttider att det finns ett stort behov av ökad jakt på rådjur för att minska deras påverkan på sina foderresurser och för att bidra till att reducera skadorna i trafiken. Vidare redovisades att ingen negativ påverkan på rådjursstammarna har rapporterats med anledning av vårjakten i de län där jakten har bedrivits. Naturvårdsverket föreslog följande:

Naturvårdsverket föreslår att vårjakt på råbock införs i hela landet utom i Norrbottens- och Jämtlands län. De två norrlandslänen bör undantas eftersom vinterförhållandena är särskilt stränga där och vårens år sen. Skadorna på skog som orsakas av rådjur är heller inte lika väl dokumenterade i dessa län. Cesiumnivåerna har minskat men är i de fem länen där jakten tillämpas fortfarande förhöjda. Förslaget är att dessa län behåller sin nuvarande jakttid eftersom skälen för jakten kvarstår och inget nytt som talar emot jakten har presenterats. Vårjakten på råbock infaller under en tid på året då det finns begränsade möjligheter till annan jakt och den kan sannolikt komma att prioriteras av jägare.

Regeringen beslutade i enlighet med Naturvårdsverkets förslag (se jaktförordningen bil. 1 punkt 11).

När det gäller jakttid på räv föreslog Naturvårdsverket i sitt förslag på jakttider att slutdatum för jakt och jaktränning med hund efter rödräv skulle tidigareläggas med två veckor för att inte längre överlappa hundförbudstiden samt för att minska störning på andra viltarter under en känslig period. Naturvårdsverket anförde även att eftersom jakttiden inte längre överlappar hundförbudstiden kan acceptansen bland allmänheten för jakt och jaktränning med hund öka.

Regeringen beslutade i enlighet med Naturvårdsverkets förslag (se 16 a § jaktförordningen).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringen under våren 2021 beslutade om nya tider för jakt genom en ändring i jaktförordningen. Under beredningen av ärendet gavs ett stort antal myndigheter och intressenter möjlighet att framföra sina synpunkter i fråga om ändrade jakttider. Utskottet ser positivt på att ändringarna föregicks av en omfattande beredningsprocess som möjliggjorde ett brett beslutsunderlag. Utskottet bedömer att regeringens beslut är väl avvägt och ser därför inte skäl att ta något initiativ till sådana förändringar av jakttider som begärs i motionerna 2022/23:120 (S), 2022/23:187 (SD), 2022/23:188 (SD), 2022/23:200 (C) och 2022/23:994 (SD) yrkandena 24, 25 och 28. Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Regler för utfodring av vilt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om generella regler om utfodring av klövvilt, att utfodring av vilt ska regleras direkt mellan markägare, arrendatorer och jägare, att oenigheter mellan dessa parter och en påvisad stor skada bör krävas för att beslut ska få fattas om begränsningar eller förbud mot utfodring av vilt, en definition av stor påvisad skada av vilt, att reglerna om begränsningar av utfodring endast bör omfatta klövvilt, begränsningar i utfodring av vilt vid smittorisk, begränsningar av vissa typer av foder och en utvärdering av reglerna om utfodring av vilt.

Jämför reservation 11 (SD) och 12 (C).

Motionerna

Enligt kommittémotion 2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 21 bör ett uppdrag ges till ansvarig myndighet att ta fram generella regler om vad som är tillåtet att utfodra klövvilt med och med vilka metoder det är tillåtet att utfodra. Utfodring av vilt påverkar storleken på viltstammarna och motionärerna anser därför att det är befogat att kunna reglera utfodringen för att minska antalet viltolyckor och viltets skador på egendom. Motionärerna ställde sig 2021 bakom lagförslaget att lokalt kunna reglera utfodring av vilt, men utmaningarna är större än så och därför anser de att de nya reglerna ska kompletteras med generella regler om vad som ska vara tillåtet att utfodra med och med vilka metoder det är tillåtet att utfodra.

I kommittémotion 2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 17 framhålls att frågan om utfodring av vilt i första hand ska regleras direkt mellan markägare, arrendatorer och jägare. Motionärerna anser att regeringen genom sina myndigheter endast får besluta om begränsningar eller förbud mot utfodring av vilt när markägare, arrendatorer och jägare inte kunnat komma

överens om en frivillig ordning i de fall där det finns en påvisad stor skada och situationen annars förblir oförändrad (yrkande 18). Regeringen ska definiera vad som kan anses utgöra stor påvisad skada av vilt (yrkande 19). Vidare anser motionärerna att begränsningarna av utfodring av vilt endast ska omfatta klövvilt (yrkande 20). Enligt yrkande 21 bör Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) eller en annan myndighet få i uppdrag att, i fall av smittorisk, besluta om begränsningar av utfodring av vilt samt vidta andra utfodringsåtgärder som anses nödvändiga för att hindra smittspridning. I yrkande 22 anförs att en kommun eller statlig myndighet ska kunna begränsa utfodring med sockerbeter och jämförbara rotfrukter om utfodringen sker i sådant omfång att det kan få menliga effekter på intilliggande odlade marker, skog, trafiksäkerhet eller djurens hälsa, förutsatt att markägare, arrendatorer och jägare inte kunnat enas om en lösning och trots medling från länsstyrelsen. Slutligen anser motionärerna att effekterna av den reglering som införs av utfodring av vilt ska utvärderas inom en period på två år (yrkande 23).

Enligt motion 2022/23:1631 av Martina Johansson (C) yrkande 2 behövs en utredning av regelverket för utfodring och åtling av vilda djur. Motionärerna anser att det är viktigt att regelverket är uppdaterat och att gränsen för när man åtlar tydliggörs.

Kompletterande information

Den 1 oktober 2021 trädde ändringar i jaktlagen (1987:259) i kraft som gör det möjligt att meddela förbud mot och villkor för utfodring av vilt. Ändringarna innebär att länsstyrelserna i enskilda fall kan besluta om förbud mot eller villkor för utfodring av vilt som inte hålls i hägn, om det behövs för att förebygga eller minska risken för trafikolyckor med vilt eller risken för att viltet orsakar allvarliga skador på egendom.

I proposition 2020/21:183 Utfodring av vilt anförde regeringen att det bästa sättet att komma till rätta med problematiken med ökade viltstammar sannolikt är en frivillig samverkan inom viltförvaltningen. Av olika skäl är dock en sådan samverkan inte alltid möjlig. Regeringen ansåg därför att det bör finnas en möjlighet att genom förbud mot eller villkor för utfodring begränsa utfodringen av vilt som inte hålls i hägn. Regeringen anförde att det är angeläget att beslut om förbud mot och villkor för utfodring inte meddelas i större utsträckning än nödvändigt. Möjligheten att besluta om förbud och villkor bör därför bara få utnyttjas i situationer när det finns behov av ett ingripande från det allmännas sida. I detta ligger att den beslutande myndigheten ska ha kommit fram till att de problem som utfodringen medför inte går att lösa på något annat, mindre ingripande, sätt såsom genom frivilliga överenskommelser om hur viltvården ska bedrivas på den aktuella platsen. Regeringen framhöll att en möjlighet att i det enskilda fallet besluta om utfodringsbegränsningar inte behöver spä på redan befintliga konflikter utan snarare kan ge incitament att försöka hitta en samförståndslösning i stället för att låta myndigheterna ingripa med ett tvingande beslut. Ett organ som kan

vara till hjälp för att minska konflikter och öka samarbetet mellan jägare, lantbrukare och andra intressenter är viltförvaltningsdelegationerna, som genom sitt arbete kan bidra till att förebygga att beslut om utfodringsförbud behöver fattas.

I betänkande 2020/21:MJU22 Utfodring av vilt anförde det dåvarande utskottet att man inte såg några hinder mot att även i framtiden sluta frivilliga överenskommelser mellan t.ex. markägare, jakträtthavare och arrendatorer om hur viltvården ska bedrivas på den plats som är aktuell. Utskottet ansåg även att viltförvaltningsdelegationerna kan vara till hjälp för att minska konflikter och öka samarbetet mellan jägare, lantbrukare och andra intressenter, och delegationerna kan genom sitt arbete bidra till att förebygga att beslut om utfodringsförbud behöver fattas.

När det gäller att begränsningar av utfodring enbart ska omfatta klövvilt angav regeringen i proposition 2020/21:183 att det inte är lämpligt att i lag begränsa möjligheten att meddela förbud mot och villkor för utfodring av vilt till att endast under vissa förutsättningar omfatta annat vilt än klövvilt. En sådan reglering borde i stället införas på förordningsnivå. Mot denna bakgrund ansåg regeringen att det borde föras in ett nytt bemyndigande i jaktlagen som gör det möjligt för regeringen att meddela föreskrifter om vad förbud mot eller villkor för utfodring av vilt får omfatta. Den 1 juli 2021 beslutade den dåvarande regeringen om ändringar i jaktförordningen (1987:905) som innebar att länsstyrelserna kan förbjuda och villkora utfodring av klövvilt. Enligt 43 § får beslut enligt 6 § jaktlagen (1987:259) om förbud mot eller villkor för utfodring av vilt som inte hålls i hägn endast omfatta utfodring av klövvilt. Beslutet trädde i kraft den 1 oktober 2021.

När det gäller begränsningar av utfodring av vilt och smittorisker är det Jordbruksverket som har i uppgift att hantera utbrott av allvarliga smittsamma djursjukdomar, t.ex. mul- och klövsjuka, svinpest och fågelinfluensa. Jordbruksverket ska bekämpa dessa sjukdomar och motverka att de sprids. Myndigheten leder och samordnar bekämpningen i nära samverkan med andra myndigheter och lantbruksnäringen och följer den nationella beredskapsplanen för epizootier (smittsamma djursjukdomar), som också utgör grunden för respektive aktörs egen beredskapsplan.

Det finns bestämmelser om vad jägare kan använda för att utfodra vilda djur i syfte att jaga dem. Till exempel kan man utan att anmäla till Jordbruksverket använda produkter av vegetabiliskt ursprung, delar av vilda landlevande djur från samma kommun eller grannkommun och kommersiellt foder till produktionsdjur om man ger det till andra djur än idisslare. Man får åtla vilda djur med animaliska biprodukter från slakterier och stycknings- och vilthanteringsanläggningar med vissa begränsningar. Det ska t.ex. anmälas till Jordbruksverket och produkterna får användas tidigast två veckor efter att djuret slaktats. Anledningen till att man måste vänta minst två veckor är att alla typer av varor som lämnat slakteriet måste kunna återkallas om någon allvarlig sjukdom, t.ex. mul- och klövsjuka eller svinpest, spåras till djur som passerat slakteriet.

När det gäller frågan om en definition av vad som avses med en allvarlig skada på egendom anförde regeringen i proposition 2020/21:183 att det inte är möjligt att lämna en enhetlig beskrivning av vad som utgör en allvarlig egendomsskada. Detta får i stället bedömas med utgångspunkt i vilken typ av egendom det är som riskerar att skadas och vilken skadenivå som får anses överstiga vad som kan anses normalt eller rimligt att tolerera. Skador som klart överstiger denna nivå bör anses vara allvarliga. Denna bedömning kommer enligt regeringen att se olika ut beroende på om den egendom som ska skyddas utgörs av växande gröda, skog eller trädgårdar i ett villaområde. Eftersom det är de lokala förhållandena som avgör om det finns anledning att förbjuda eller ställa upp villkor för utfodring i ett visst område är det enligt regeringen lämpligt att sådana beslut fattas av länsstyrelsen. Ett beslut om förbud mot och villkor för utfodring ska avse ett visst begränsat område och vara tidsbegränsat. Området kan t.ex. ligga längs en väg eller järnväg där det finns risk för viltolyckor eller på en plats där det finns risk för omfattande skador på grödor. Vidare kan det handla om att förbjuda utfodring under vegetationsperioden i ett område där antalet vildsvin ökar i snabb takt eller att under en period förbjuda utfodring längs en olycksdrabbad vägsträcka för att få till stånd en förändrad syn på utfodring hos ägarna till omkringliggande fastigheter. Bedömningen av hur stora områden som bör omfattas och för hur lång tid besluten ska gälla måste göras från fall till fall och med utgångspunkt i förhållandena på den aktuella platsen.

Det dåvarande utskottet anslöt sig till regeringens uppfattning att det inte är möjligt att lämna en enhetlig beskrivning av vad som kan utgöra en allvarlig egendomsskada utan att det får bedömas med utgångspunkt i vilken typ av egendom det är fråga om och vilken skadenivå som får anses överstiga vad som kan anses normalt eller rimligt att tolerera (bet. 2020/21: MJU22).

När det gäller åtling föreslog den dåvarande regeringen i proposition 2020/21:183 att Naturvårdsverkets möjlighet att meddela föreskrifter om åteljakt skulle utvidgas så att den omfattar samtliga viltarter och under vilka förutsättningar åtling är tillåten. Regeringen anförde att när bemyndigandet utnyttjas kommer det att bli tydligt för enskilda när det är tillåtet att lägga ut foder i syfte att bedriva jakt.

Riksdagens tillkännagivande om utvärdering av lagändringar om utfodring av vilt

När det gäller utvärdering av de regleringar som föreslogs i proposition 2020/21:183 har riksdagen, på förslag från miljö- och jordbruksutskottet, riktat ett tillkännagivande till regeringen om att en utvärdering borde göras tidigare än de tre eller fyra år efter ikraftträdandet som regeringen föreslagit (bet. 2020/21: MJU22, rskr. 2020/21:410). Utskottet konstaterade att det råder delade meningar om utfodringens effekter på skador och viltolyckor. Utfodringens betydelse för ökningen av viltstammarna är inte helt klarlagd. Det finns även behov av att uppdatera kunskapsläget kring vildsvinsstammens

utbredning och omfattningen av djurens skadeverkningar. Skulle utvärderingen visa att lagstiftningen inte har avsedd effekt när det gäller att minska skadorna inom trafiken eller på egendom bör lagstiftningen förändras. En tidigarelagd utvärdering kan således möjliggöra nödvändiga justeringar av regelverket. Utskottet ansåg att regeringen borde utvärdera lagändringarnas konsekvenser under nästa mandatperiod.

Regeringen anför i skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 att en utvärdering av ändringarna i jaktlagen och de föreskrifter som meddelas med stöd av dessa ändringar bör göras några år efter ikraftträdandet. Punkten är inte slutbehandlad.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att ändringar i jaktlagen trädde i kraft under hösten 2021 som gör det möjligt att meddela förbud mot och villkor för utfodring av vilt. Utskottet noterar att många av de åtgärder som efterfrågas i motionsyrkandena behandlas i regeringens proposition 2020/21:183 Utfodring av vilt, som riksdagen har ställt sig bakom. Av propositionen framgår t.ex. att det inte finns några hinder mot att sluta frivilliga överenskommelser mellan markägare, jakträttshavare och arrendatorer. Om de problem som utfodringen medför inte går att lösa på något annat, mindre ingripande, sätt, såsom genom frivilliga överenskommelser, kan länsstyrelsen fatta beslut om hur viltvården ska bedrivas på den aktuella platsen. Vidare finns det möjlighet att på förordningsnivå reglera begränsningen av utfodring till enbart klövvilt. När det gäller allvarlig skada på egendom anføres det i propositionen att vad som utgör en allvarlig skada på egendom får bedömas med utgångspunkt i vilken typ av egendom det är fråga om och vilken skadenivå som får anses överstiga vad som kan anses normalt eller rimligt att tolerera. När det gäller begränsningar av en viss sorts foder får länsstyrelserna i enskilda fall fatta beslut om förbud mot och villkor för utfodring. Naturvårdsverket har även möjlighet att meddela föreskrifter om åteljakt. Mot bakgrund av detta avstyrker utskottet motionerna 2022/23:994 (SD) yrkandena 17–20 och 22 och 2022/23:1632 (C) yrkande 2.

När det gäller utfodring vid smittorisk konstaterar utskottet att Jordbruksverket arbetar förebyggande och har beredskap för att vid eventuella utbrott vidta åtgärder i nära samverkan med andra myndigheter och lantbruksnäringen. Det finns även bestämmelser om vad jägare kan utfodra vilda djur med. Därmed avstyrks motion 2022/23:994 (SD) yrkande 21.

Avslutningsvis konstaterar utskottet att riksdagen har riktat ett tillkännagivande till regeringen om att under mandatperioden utvärdera konsekvenserna av de lagändringar i fråga om utfodring av vilt som trädde i kraft i oktober 2021. Utskottet anser att det är viktigt att lagändringarna utvärderas, och om utvärderingen visar att lagstiftningen inte har avsedd effekt bör lagstiftningen förändras. I avvaktan på utvärderingen och dess resultat lämnas motion 2022/23:855 (C) yrkande 21 utan åtgärd. Motion 2022/23:994

(SD) yrkande 23 avstyrks med hänvisning till att regeringen aviserat att en utvärdering ska genomföras några år efter ikraftträdandet.

Blyammunition

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att inte förbjuda bly i ammunition, om konflikter mellan svensk lagstiftning och oskuldspresumtionen och om restriktioner för blyammunition vid jakt och skytte.

Jämför reservation 13 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 19 anför motionärerna att bly i ammunition inte bör förbjudas så länge det inte finns fullgoda alternativ som kan garantera en säker jakt. Motionärerna anför att ett sådant förbud mot bly skulle få orimliga konsekvenser för jakten i Sverige. Sverige har mycket våtmarker och vattendrag. Läger man till att det måste finnas ett säkerhetsavstånd skulle nästan hela landet omfattas av ett blyförbud i ammunition.

Enligt motion 2022/23:591 av Marléne Lund Kopparklint och Sten Bergheden (båda M) bör regeringen överväga att se över riskerna för konflikter mellan svensk lagstiftning och oskuldspresumtionen i fråga om de beslut som fattas i EU. Enligt de nya EU-reglerna för förbud mot blyammunition i våtmarker kommer en jägare som ertappas med ett blyhagelskott i fickan att anses vara skyldig tills motsatsen bevisats, vilket är tvärt emot den svenska grundläggande rättsprincipen om att man är oskyldig tills motsatsen bevisats.

I motion 2022/23:1872 av Sten Bergheden (M) anför att Sverige inte ska införa ytterligare restriktioner när det gäller bly i ammunition för jakt och skytte. Enligt motionären har Sverige redan restriktioner som fungerar och EU får gärna genomföra det som Sverige gjort, men Sverige behöver inte gå längre och utöka sina restriktioner av bly i ammunition.

Kompletterande information

Den 16 februari 2023 trädde nya EU-regler om bly i ammunition i kraft. Reglerna innebär att det är förbjudet inom EU/EES att använda ammunition i form av blyhagel vid skytte på våtmarker. Enligt de nya reglerna är det förbjudet att

- avlossa hagelammunition med en blyhalt (uttryckt som metall) som motsvarar eller överstiger 1 viktprocent i våtmark eller inom 100 meter från en våtmark
- ta med hagelammunition vid skjutning i våtmarker eller på väg till eller från skjutning i våtmark.

Reglerna gäller både i själva våtmarken och i området som omger våtmarken, inom 100 meter från våtmarkens yttre gräns. Med våtmark avses sumpmarker, kärr, torvmossar eller vattenområden, oavsett om de är naturliga eller konstgjorda, permanenta eller tillfälliga eller består av vatten som är stillastående eller rinnande, sött, bräckt eller salt. Även havsområden med ett djup på högst sex meter vid lågvatten omfattas av begränsningen.

Det nya förbudet beslutades av EU-kommissionen¹ och syftet med förbudet är att minska förekomsten av bly i miljön i hela EU. Reglerna har förts in i bilaga XVII (post 63) till Reachförordningen ((EG) nr 1907/2006).

Förbud enligt Reachförordningen fattas av kommissionen med stöd av en kommitté, den s.k. Reachkommittén. Efter att Reachkommittén har röstat om ett förslag är ordningen den att kommissionen presenterar förslaget för Europaparlamentet och rådet som, om de anser att kommissionen gått utöver sina befogenheter, kan invända mot beslutet.

Vid en avstämning med riksdagen hösten 2020 (EU-nämndens protokoll 2020/21:18) framförde en majoritet i EU-nämnden att Sverige skulle rösta nej i rådet till antagande av förbudet mot blyhagel, vilket också skedde. För att rådet ska invända mot förbudet krävs dock en kvalificerad majoritet i rådet. En sådan majoritet uppnåddes inte.

Sverige har sedan 2006 haft ett liknande förbud, men de nya reglerna är mer omfattande och ersätter nu den svenska regleringen av jakt med blyhagel på våtmark. Enligt information från Kemikaliemyndigheten kommer den svenska regleringen av blyhagel i övrigt att ses över.

Vidare pågår det ett arbete inom EU med att utvidga blybegränsningen i Reachförordningen. Enligt förslag från Europeiska kemikaliemyndigheten (Echa) ska förbudet även omfatta bly i ammunition (både hagel och kulor) som används vid jakt utanför våtmark och vid sportskytte. Dessutom föreslås ett förbud mot att använda bly i fiskeutrustning, t.ex. sänken och fiskedrag.

Echa har i en riskbedömning kommit fram till att det finns en oacceptabel risk för den vilda faunan, kreatursbesättningar, miljön och människors hälsa som behöver hanteras på EU-nivå. Echa har i sin analys av alternativ funnit att det i dag finns fullgoda alternativ till blyammunition tillgängliga på EU-marknaden, såsom ammunition av stål eller vismut. Echa anför att det också finns många alternativ för fiskesänken och fiskedrag tillgängliga på marknaden, t.ex. de som tillverkas av tenn, volfram, glas eller olika legeringar.

¹ Kommissionens förordning (EU) 2021/57 av den 25 januari 2021 om ändring av bilaga XVII till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach) vad gäller bly i hagelammunition i eller kring våtmarker.

En sammanställning av förslagen pågår nu inom Echa innan de ska lämnas till kommissionen under första kvartalet 2023. Därefter har kommissionen tre månader på sig att ta fram ett förslag till begränsning.

Den 21 december 2022 anförde klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari bl.a. följande som svar på fråga 2022/23:149 Åtgärder för att rädda jakten med blyhagel i Sverige:

Jag har tilltro till att den svenska jägarkåren är noga med att följa gällande regler. När det gäller oron över att en enskild skulle kunna bli fälld om denne inte kan bevisa att brott inte begåtts är det viktigt att betona att oskuldspresumtion gäller i Sverige. Detta är en straffrättslig presumtion som innebär att den som är misstänkt för ett brott ska betraktas som oskyldig tills motsatsen har bevisats. Det är en del av rätten till en rättvis rättegång som både finns i artikel 6 i Europakonventionen och i den svenska regeringsformen. Det får överlämnas till rättstillämpningen att avgöra hur den rättsliga presumtionen i blyhagelförbudet ska tillämpas i enskilda fall.

Reach-förordningen är ett harmoniserat regelverk som är direkt tillämpligt på samma sätt i alla EU:s medlemsstater. Det är därför inte möjligt för Sverige att göra avsteg från den definition av våtmark som anges i förbudet.

Den 9 april 2021 väckte Firearms United talan i EU-domstolens tribunal och yrkade att kommissionens förordning (EU) 2021/57 om bly i hagelammunition i eller kring våtmarker ska upphävas. Argumenten var bl.a. att kommissionens slutsatser om riskerna för människors hälsa och miljön med blyhagel i våtmarker är felaktiga och att förordningen² strider mot artikel 48.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna i vilken oskuldspresumtionen föreskrivs. Domstolen ogillade i en dom den 21 december 2022 Firearms Uniteds talan (mål T-187/21).

Den 16 februari 2023 gav regeringen Naturvårdsverket i uppdrag att föreslå lämpliga åtgärder för att underlätta för jägare och sportskyttar med anledning av blyammunitionsförbudet. Uppdraget innehåller flera delar, dels att analysera möjligheten att tillgängliggöra öppna data för den som jagar i Sverige om var det kan finnas våtmarker enligt det nya förbudet, dels att kartlägga de hittillsvarande erfarenheterna i jämförbara länder av övergång till blyfri ammunition och de eventuella åtgärder som vidtagits för att underlätta övergången. I uppdraget ingår även att föreslå andra lämpliga åtgärder för att underlätta för svenska jägare att övergå till blyfri ammunition, t.ex. provtryckning av äldre vapen. Den första delen av uppdraget om att tillgängliggöra öppna data ska redovisas senast den 15 juni 2023. Uppdraget ska slutredovisas den 31 oktober 2023.

Den 22 februari 2023 remitterade regeringen promemorian Författningsändringar med anledning av EU-förbud mot användning av blyhagel vid skjutning i och nära våtmark (dnr KN2023/02314) som innehåller förslag som

² Mer specifikt punkt 11 c) i bilagan till kommissionens förordning (EU) 2021/57: Om en person påträffas med hagelammunition i eller inom 100 meter från en våtmark vid skjutning eller på väg till eller från skjutningen ska skjutningen i fråga antas vara skjutning i våtmark om inte personen i fråga kan styrka att det rör sig om någon annan sorts skjutning.

syftar till att anpassa ett svenskt förbud mot användning av blyhagel vid skytte och vid jakt i våtmark och över grunda delar av öppet vatten till ett EU-förbud mot att avlossa och ha med blyhagel vid skjutning i eller nära våtmark. När det gäller rättslig presumtion vid medhavande av blyhagelammunition anförs följande i promemorian:

Om en person påträffas med hagelammunition i eller inom 100 meter från en våtmark vid skjutning eller på väg till eller från skjutning, ska skjutningen i fråga antas vara skjutning i våtmark om inte personen i fråga kan styrka att det rör sig om någon annan sorts skjutning (punkt 63.13 f i bilaga XVII till Reachförordningen). Vid fastställande av huruvida en person som påträffas med hagelammunition har med sig ammunitionen ”på väg till eller från skjutning” ska samtliga omständigheter i fallet beaktas, och den person som påträffas med hagelammunitionen behöver inte nödvändigtvis vara samma person som den som skjuter.

EU-domstolens tribunal har i det ovan nämnda målet (mål T-187/21 (Firearms United Network m.fl. mot Europeiska kommissionen) konstaterat att den rättsliga presumtionen är tillämplig i situationer där det finns en stor sannolikhet för att den berörda personen kommer att skjuta i våtmarker. Domstolen har vidare konstaterat att presumtionen är motiverad eftersom en person som påträffas med hagelammunition i en våtmark har möjlighet att motbevisa presumtionen och att de omständigheter och upplysningar som krävs för detta är uppgifter som härrör från denna persons sfär.

Det får överlämnas till rättstillämpningen att avgöra hur den rättsliga presumtionen ska tillämpas i enskilda fall.

Vidare anförs i promemorian att eftersom blyförbudet finns i en förordning är det direkt tillämpligt i Sverige, som inte får behålla nationella bestämmelser som reglerar samma sak som förbudet. När blyförbudet togs fram gjordes dock ett uttryckligt undantag från huvudregeln på så sätt att medlemsstaterna tillåts att behålla striktare regler än EU-förbudet. Skälet är att flera medlemsstater har nationella bestämmelser som förbjuder eller begränsar användningen av hagelammunition med bly på ett striktare sätt än EU-förbudet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att nya EU-regler trädde i kraft den 16 februari 2023 som innebär att det är förbjudet inom EU/EES att använda blyhagel i, eller inom 100 meter från, en våtmark. Förbudet omfattar även medhavande av hagelammunition vid skjutning i våtmarker eller på väg till eller från skjutning i våtmark. Utskottet konstaterar att förordningen är direkt tillämplig i alla medlemsstater. Endast striktare regler än EU-förbudet kan införas nationellt.

Utskottet välkomnar att Naturvårdsverket fått i uppdrag att föreslå lämpliga åtgärder för att underlätta för jägare och sportskyttar med anledning av blyammunitionsförbudet. Det är viktigt att EU-förbudet hanteras på ett sådant sätt att negativa konsekvenser för jägare och sportskyttar i möjligaste mån undviks.

Mot bakgrund av att förbudet är direkt tillämpligt i alla medlemsstater avstyrker utskottet motionerna 2022/23:855 (C) yrkande 19 och 2022/23:1872 (M).

När det gäller den rättsliga presumptionen vid medhavande av blyhagelammunition konstaterar utskottet, i likhet med regeringen, att det får överlämnas till rättstillämpningen att avgöra hur den rättsliga presumptionen ska tillämpas i enskilda fall. Mot denna bakgrund lämnar utskottet motion 2022/23:591 (M) utan åtgärd.

Viltmyndighet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att inrätta en viltmyndighet. Jämför reservation 14 (C).

Motionerna

Enligt partimotion 2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 10 bör arbetet med att inrätta en viltmyndighet snarast påbörjas. Syftet är att myndigheten effektivt ska hantera de brister i viltförvaltningen som vi i dag ser för flera arter. Den myndighet som ansvarar för jaktfrågorna måste vara kompetent och ha jägarkårens förtroende. Ett liknande förslag återfinns i kommittémotion 2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 2.

Även i motion 2022/23:438 av Erik Ottoson (M) yrkande 1 framförs att regeringen bör överväga att inrätta en ny viltmyndighet med ett samlat ansvar för frågor som rör jakt och viltförvaltning. Liknande argument framförs i motion 2022/23:1645 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 3 i denna del.

Sten Bergheden anför i motion (M) 2022/23:1947 att en ny viltmyndighet bör förläggas till Skaraborgsområdet. Motionären pekar på att det i området finns närhet till naturen och en bred kompetens inom jakt- och naturvårdsfrågor.

Kompletterande information

I juli 2012 tillsattes en utredning för att se över den svenska jaktlagstiftningen. Ett delbetänkande om utvärdering av myndighetsansvaret för jakt och viltförvaltning överlämnades till regeringen i oktober 2013 (SOU 2013:71). Utredningen föreslog i första hand att en ny sammanhållen myndighet för jakt- och viltförvaltning, Viltmyndigheten, skulle inrättas. Jaktlagsutredningen lades ned i januari 2015.

Naturvårdsverket redovisade i juni 2015 en strategi för svensk viltförvaltning med en övergripande vision, mål och delmål för det ansvar som Naturvårdsverket har som central myndighet för frågor om vilt, rovdjur och jakt samt som vägvisare för andra myndigheter och aktörer.

En utvärdering av viltstrategin genomfördes i december 2019. Med utgångspunkt i utvärderingen har Naturvårdsverket tagit fram en ny uppdaterad strategi för svensk viltförvaltning 2022–2029. I strategin beskriver myndigheten hur Naturvårdsverket tillsammans med övriga aktörer vill arbeta för att genomföra viltpolitiken och utveckla den svenska viltförvaltningen under 2020-talet. Strategin är ett samlande inriktningsdokument som ger en riktning för långsiktigt arbete och en grund för samverkan mellan berörda aktörer.

I budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 23) anför regeringen att en utredning ska tillsättas för att främja en hållbar jakt och viltvård bl.a. genom att utreda formerna för en jakt- och viltvårdsmyndighet.

Riksdagens tillkännagivanden om en viltmyndighet

Riksdagen riktade ett tillkännagivande till regeringen i mars 2015 om att inrätta en ny myndighet med ansvar för jaktfrågor och viltförvaltning (bet. 2014/15: MJU9, rskr. 2014/15:154). Utskottet uttalade följande i sitt ställningstagande:

Naturvårdsverket har huvudansvaret för viltförvaltningen. Det finns emellertid ett missnöje med Naturvårdsverkets hantering av jakt- och viltförvaltningsfrågorna. Utskottet föreslår en omstart i jaktfrågorna för att minska konflikterna. Utskottet välkomnar Jaktlagsutredningens överväganden när det gäller myndighetsstrukturen och förslag till en ny viltmyndighet. Genom att införa en ny viltmyndighet med ett helhetsansvar blir det enklare att få en bra överblick och en balans mellan olika intressen. Därmed bör regeringen bejaka Jaktlagsutredningens förslag och inrätta en viltmyndighet. Utskottet föreslår att en ny myndighet med ansvar för jaktfrågor och viltförvaltning inrättas snarast.

I maj 2016 upprepade riksdagen sitt tillkännagivande till regeringen om att en ny myndighet för jakt och viltförvaltning borde utredas senast under 2016 (bet. 2015/16: MJU19, rskr. 2015/16:227).

I skrivelsen Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 (skr. 2022/23:75) redovisas att regeringen den 10 mars 2022 beslutade om ändring i förordningen (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket. Ändringen innebär bl.a. att myndigheten också ska medverka till att främja brukandet av vilt som resurs. Ändringen trädde i kraft den 1 maj 2022. I budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1, utgiftsområde 23, avsnitt 2.8.2 s. 53) anges att en utredning ska tillsättas i syfte att främja en hållbar jakt och viltvård bl.a. genom att utreda formerna för en jakt- och viltvårdsmyndighet. Regeringskansliet arbetar med att ta fram utredningsdirektiv under våren 2023. Ärendet bereds vidare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill påminna om riksdagens tillkännagivanden till regeringen om att en ny myndighet för jakt och viltförvaltning borde utredas. Utskottet noterar

att regeringen avser att tillsätta en utredning för att främja en hållbar jakt och viltvård och välkomnar speciellt att formerna för en jakt- och viltvårdsmyndighet ska ingå i utredningen. Mot denna bakgrund lämnar utskottet motionerna 2022/23:438 (M) yrkande 1, 2022/23:855 (C) yrkande 2, 2022/23:1645 (C) yrkande 3 i denna del, 2022/23:1672 (C) yrkande 10 och 2022/23:1947 (M) utan åtgärd.

Jakt och renskötsel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att komplettera direktiven till den parlamentariskt sammansatt kommitté som ska analysera konsekvenserna av Girjasdomen, om en översyn av rennäringslagen och om dubbelregistrering vid jakt.

Jämför reservation 15 (SD) och 16 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 6 anförs att den parlamentariskt sammansatta kommitté som ska analysera konsekvenserna av Girjasdomen ska ta hänsyn till samers rätt men också beakta lokalbefolkningens och övriga svenskars tradition, intresse och behov. Motionärerna anser att direktiven till den parlamentariska kommittén (dir. 2021:35) brister på flera punkter och vill därför att dessa kompletteras med att förslag ska tas fram som tar hänsyn till samers rätt men också beaktar lokalbefolkningens och övriga svenskars tradition, intresse och behov av att jaga och fiska på det sätt som skett under lång tid, och att detta sker i en inkluderande dialog med berörda parter och organisationer för att hitta en hållbar väg framåt.

Enligt kommittémotion 2022/23:934 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 15 bör utgångspunkten i översynen av rennäringslagen vara att alla svenska medborgare ska ha samma tillgång till vårt gemensamma land. Motionärerna anför att intressekonflikterna i de grundläggande frågorna om rätten till land och vatten i norra Sverige är många och komplexa. Motionärerna anser att utgångspunkten måste vara att alla svenska medborgare, samer såväl som icke-samer, ska ha samma tillgång till vårt gemensamma land. Liknande resonemang återfinns även i kommittémotionerna 2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 7 och 2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 41.

Kommittémotion 2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 40 tar upp frågan om samma rätt till jakt och fiske för alla bofasta. Motionärerna menar att dubbelregistreringen vid jakt, där flera jaktlag jagar samtidigt inom ett område, både är farlig och skapar många onödiga konflikter. Motionärerna

anför att Sverige bör avskaffa det system som på flera områden gynnar renägarsamer på den övriga lokalbefolkningens bekostnad.

Kompletterande information

En fastighetsägare har enligt 10 § jaktlagen (1987:259) jakträtten på den mark som hör till fastigheten. Enligt 25 § rennäringslagen (1971:437) har en medlem i en sameby emellertid rätt att jaga på utmark inom de delar av byns betesområde som hör till renbetesfjällen eller lappmarkerna när renskötsel är tillåten där. Jakträtten gäller på både statlig och privat mark. Den ingår i den bruksrätt som renskötselrätten utgör och är underkastad de begränsningar som följer av jaktlagstiftningen. En samebymedlem har dock inte ensamrätt till jakten på dessa marker eftersom markägaren har den jakträtt som följer med äganderätten till marken. Det finns alltså en dubbel jakträtt.

Den 20 maj 2021 beslutade regeringen om kommittédirektiv för utredningen En ny renskötsellagstiftning – det samiska folkets rätt till renskötsel, jakt och fiske (dir. 2021:35). I direktiven framförs bl.a. att Högsta domstolen i avgörandet Girjasdomen (NJA 2020 s. 3) har kommit fram till att Girjas sameby inom sitt byområde på statens mark ovanför odlingsgränsen har en ensamrätt i förhållande till staten att upplåta jakt och fiske – trots att rennäringslagen inte ger samebyn någon sådan rätt. Denna ensamrätt grundas på urminnes hävd och har uppstått för enskilda samer som verkade på området i vart fall i mitten av 1700-talet. Genom 1886 års renbeteslag och följande renbeteslagar har samernas ensamrätt till upplåtelser av jakt och fiske på området övergått till medlemmarna i Girjas sameby, som kan utöva den gemensamt i samebyn. I Girjasdomen gör Högsta domstolen flera uttalanden om Sveriges folkrättsliga förpliktelser, bl.a. att en konstaterad samisk sedvana ska beaktas vid lösandet av tvister med koppling till markrättigheter som berör samer. Enligt domen kan det vara nödvändigt att tillförsäkra urfolk och minoritetsgrupper fortsatt tillgång till mark som de traditionellt har brukat om det utgör en förutsättning för vidmakthållande av deras kultur.

I direktiven framförs att den nuvarande rennäringslagstiftningen efter Girjasdomen inte längre kan anses generell tillämplig för alla samebyar. Även före Girjasdomen fanns tillämpningssvårigheter eftersom rennäringslagen innehåller oklara eller ålderdomliga begrepp och en ofullständig reglering av bl.a. skadestandsfrågor. Det behövs därför en ny, modern och tydlig renskötsellag som har en effektiv systematik och är anpassad till rättsutvecklingen.

Enligt direktiven ska en parlamentariskt sammansatt kommitté lämna ett förslag till en ny renskötsellag som ska ersätta den nuvarande rennäringslagen. Kommittén ska även analysera det samiska folkets rätt till jakt och fiske – såväl för de samer som i dag är medlemmar i samebyar som för dem som inte är det. I uppdraget ingår också att föreslå de ändringar i andra författningar som kan krävas av hänsyn till renskötselrätten. De förslag som lämnas ska vara

förenliga med Högsta domstolens slutsatser i Girjasdomen och med Sveriges folkrättsliga förpliktelser.

Den parlamentariskt sammansatta kommittén ska bl.a.

- bedöma inom vilka delar av statligt ägd mark dels inom åretruntmarkerna, dels ovanför den s.k. lappmarksgränsen när renskötsel är tillåten där, som samebyar i förhållande till staten genom urminnes hävd har ensamrätt att upplåta småviltsjakt och fiske
- ta ställning till om ensamrätten till upplåtelser av jakt enbart gäller småviltsjakt eller om den gäller allt vilt
- analysera om en rätt till jakt och fiske även tillkommer de samer som inte är medlemmar i samebyar, och vid behov föreslå författningsreglering eller andra åtgärder för att säkerställa den rätten.

När det gäller den dubbla jakträtten ska kommittén analysera de kolliderande rättigheterna mellan samernas och enskilda markägares egendomsskyddade jakträtt samt klargöra hur rennäringslagen förhåller sig till jaktlagstiftningen i det här avseendet. Kommittén ska även föreslå åtgärder som kan lösa intressemotsättningar och samtidigt ge förutsättningar för en hållbar älgjakt. I uppdraget ingår inte att överväga eller lämna förslag till ändringar i grundlag.

Den parlamentariskt sammansatt kommittén, Renmarkskommittén, tillattes av regeringen sommaren 2021.

Den 16 juni 2022 beslutade den dåvarande regeringen om tilläggsdirektiv till Renmarkskommittén (N 2021:02). Utöver vad som följer av de tidigare direktiven ska kommittén under sitt arbete bl.a. ta hänsyn, förutom till samernas rättigheter, även till den övriga lokalbefolkningens, däribland den nationella minoriteten tornedalingar, och övriga invånares kultur, traditioner, intressen och behov av att kunna jaga och fiska samt till annan näringsverksamhet såsom skogsbruk och turism. Den del av uppdraget som handlar om att utreda inom vilka delar av statligt ägd mark som samebyar har ensamrätt i förhållande till staten att upplåta småviltsjakt och fiske, och om denna ensamrätt omfattar jakt på annat vilt än småvilt, ska redovisas i ett delbetänkande senast den 31 augusti 2023. Hela uppdraget ska slutredovisas senast den 20 maj 2025.

Riksdagens tillkännagivanden om jakt och renskötsel

Riksdagen riktade, på miljö- och jordbruksutskottets förslag, ett tillkännagivande till regeringen 2015 om den dubbla jakträtten (bet. 2014/15: MJU9, rskr. 2014/15:154). Utskottet anförde följande:

Riksdagen tillkännagav vid behandlingen av propositionen att det parallella nyttjandet av jaktmarken av såväl samer som andra jaktlag skapar en onödig konflikt mellan samebyar och annan ortsbefolkning. Enligt riksdagens beslut ska därför regeringen se över möjligheterna att undanröja den dubbla jakträtten och återkomma till riksdagen med ett förslag i frågan. I översynen bör det enligt riksdagen presenteras förslag på hur man löser de situationer när det krävs kompensation (bet.

2010/11:MJU6, rskr. 2010/11:49). Det bör mot bakgrund av det anförda göras en översyn av möjligheterna att undanröja den dubbla jakträtten inom vissa delar av renskötselområdet.

I budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 23 avsnitt 2.6.2) redovisade regeringen att den tillsatt en parlamentarisk kommitté som har i uppdrag att föreslå en ny renskötsellagstiftning. Regeringen ansåg därmed att tillkännagivandet med den redovisningen och tidigare lämnade redovisningar var slutbehandlat.

I juni 2021 riktade riksdagen, på miljö- och jordbruksutskottets förslag, ett tillkännagivande till regeringen om att komplettera kommittédirektiven för utredningen om en ny renskötsellagstiftning (bet. 2020/21:MJU22, rskr. 2020/21:410). Utskottet uttalade följande i sitt ställningstagande:

Utskottet anser att det är bra att en parlamentarisk kommitté ska tillsättas för att se över rennäringslagen. Avgörandet i frågan om Girjas borde ha fattats på politisk nivå och inte av domstol, eftersom frågan handlar om att väga olika intressen mot varandra, och lagstiftningen har varit otydlig i detta avseende. Utskottet anser att det behövs en inkluderande dialog där hänsyn tas till både samers rätt och till lokalbefolkningens och övriga boende i Sveriges rätt till småviltjakt och fiske. Möjligheten för övriga jägare i Sverige som önskar åka till fjällen för att bl.a. jaga ripa borde vara en del av utredningens arbete. Kommittédirektiven (dir. 2021:35) bör också i större grad beakta annan näringsverksamhet såsom skogsbruk och turism. Direktiven till den parlamentariska kommittén är alltför svaga på dessa punkter. Lokalbefolkningen samt övriga boende i Sverige som också jagat och fiskat på dessa marker i generationer nämns inte ens i direktiven och inte heller de organisationer som samlar jägare.

Av direktiven framgår att kommittén bl.a. ska bedöma inom vilka delar av statligt ägd mark som samebyar i förhållande till staten genom urminnes hävd har ensamrätt att upplåta småviltjakt och fiske och att kommittén ska se över om även annan jakt ska överföras till samer.

Direktiven som de ser ut i dag ökar snarare de spänningar som finns än minskar dem. Utskottet vill därför att direktiven kompletteras med att förslag ska tas fram som tar hänsyn till samers rätt men också beaktar lokalbefolkningens och övriga svenskars tradition, intresse och behov av att jaga och fiska på det sätt som skett under lång tid, och att detta sker i en inkluderande dialog med berörda parter för att hitta en hållbar väg framåt. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

Regeringen anför i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 23) att tillkännagivandet är slutbehandlat mot bakgrund av tilläggsdirektivet till Renmarkskommittén.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis vill utskottet framhålla behovet av en ny renskötsellag som är modern, tydlig och anpassad till rättsutvecklingen. Utskottet ser fram emot resultatet av Renmarkskommitténs arbete och avser att följa frågan noggrant.

Utskottet välkomnar de tilläggsdirektiv till Renmarkskommittén som beslutades i juni 2022, och konstaterar att dessa är i linje med riksdagens tillkännagivande. Utskottet anser att det är positivt att direktiven har

kompletterats med att eventuella förslag ska ta hänsyn till samernas rätt men också beakta lokalbefolkningens och övriga svenskers traditioner, intresse och behov av att jaga och fiska samt annan näringsverksamhet såsom skogsbruk och turism. Enligt utskottet är det viktigt med en inkluderande dialog med berörda parter för att hitta en hållbar väg framåt. Vidare noterar utskottet att Renmarkskommittén ska göra en översyn av den dubbla jakträten.

I avvaktan på utfallet av det pågående utredningsarbetet anser utskottet att motionerna 2022/23:855 (C) yrkande 6, 2022/23:934 (SD) yrkande 15, 2022/23:937 (SD) yrkande 7 samt 2022/23:994 (SD) yrkandena 40 och 41 kan lämnas utan åtgärd.

Övriga jakt- och viltvårdsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om märkning av viltfällor, terrängkörning vid jakt och den svenska jakten och viltvården.

Jämför reservation 17 (S, C), 18 (SD) och 19 (C).

Motionerna

Märkning av viltfällor

I motion 2022/23:436 av Erik Ottoson (M) yrkande 2 vill motionären att regeringen återkommer till riksdagen med förslag på hur viltfällor ska kunna märkas endast med Naturvårdsverkets jägar-id för att tillgodose kravet på kontaktuppgifter till ansvarig fångstman.

Terrängkörning vid jakt

Enligt kommittémotion 2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 5 behöver möjligheterna att jaga förbättras för personer med funktionsnedsättning senast 2023. Riksdagen beslutade i mars 2022 om ett tillkännagivande till regeringen om att förbättra möjligheterna att jaga för personer med funktionsnedsättning. Motionärerna anser att den förändringen bör kunna komma till stånd senast under 2023.

Värna den svenska jakten och viltvården

Enligt kommittémotion 2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 1 ska regeringen arbeta för att det svenska beslutsfattandet i jaktfrågor bevaras samt verka för att regionala och lokala skillnader beaktas vid beslut på EU-nivå. Svenskt beslutsfattande i jaktfrågor ska så långt som det är möjligt vara en nationell kompetens och inte styras från EU.

Kommittémotion 2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 28 handlar om god viltförvaltning. Motionärerna anför att beslut som rör viltvård ska fattas på lokal nivå, och EU ska inte diktera svensk viltförvaltning.

Kompletterande information

Märkning av viltfällor

I 12 § jaktförordningen (1987:905) bemyndigas Naturvårdsverket att föreskriva om tillstånd, anmälan, kunskapskrav eller andra villkor för användande av fångstredskap. Regler om märkning av viltfällor finns i 7 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2018:3) om användande av fångstredskap. Enligt bestämmelsen ska fångstredskap som används, vare sig de är gillrade eller inte, väderbeständigt märkas med typbeteckning samt med användarens namn, adress och telefonnummer. Alternativt kan fångstredskapet märkas med användarens identitetsnummer om Naturvårdsverket har anvisat ett system för sådana identitetsnummer. Märkning behövs inte om fångstredskapet används i ett hus, på en gård eller i en trädgård. Föreskrifterna trädde i kraft den 1 augusti 2018.

Jägar-id är ett löpnummer i Naturvårdsverkets jaktkortsregister. När viltvårdsavgift har betalats utfärdar Naturvårdsverket jaktkort, som innehåller uppgifter om namn, personnummer eller födelsedatum och adress. Uppgifter kopplade till jaktkortsregistret hos Naturvårdsverket omfattas av sekretess enligt 18 kap. 16 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att vapen eller ammunition kommer till brottslig användning. Uppgiften om vilken individ som har ett visst jägar-id omfattas således av denna bestämmelse.

I 7 § NFS 2018:3 finns formuleringen ”alternativt kan fångstredskapet märkas med användarens identitetsnummer om Naturvårdsverket har anvisat ett system för sådana identitetsnummer”. Naturvårdsverket har ännu inte anvisat något system för identitetsnummer. Enligt information från Naturvårdsverket pågår för tillfället heller inget arbete med ett sådant system.

Terrängkörning vid jakt

Av 1 § terrängkörningslagen (1975:1313) följer att det som huvudregel är förbjudet att köra i terräng med motordrivet fordon på barmark, på snötäckt skogsmark med plant- eller ungskog samt på snötäckt jordbruksmark. Inom de delar av fjällområdet som regeringen bestämmer är terrängkörning förbjuden även på annan mark. Enligt 12 § terrängkörningsförordningen (1978:594) får dock länsstyrelsen, om det finns särskilda skäl, föreskriva om ytterligare undantag eller besluta om undantag i enskilda fall från bestämmelserna i 1 § terrängkörningslagen. Den som beviljats dispens måste enligt 13 §, inom det område där undantaget gäller, kunna visa upp beslutet eller på annat sätt visa att undantag har medgetts.

Naturvårdsverket har utarbetat en handbok med allmänna råd till terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen (NFS 2005:1). I de allmänna råden anges bl.a. att rörelsehinder bör kunna vara ett särskilt skäl för dispens enligt 12 § terrängkörningsförordningen. Dispens bör dock inte regelmässigt ges enbart på grund av rörelsehinder och för vilken typ av körning som helst. Myndigheten bör i varje enskilt fall ta ställning till ändamålet med körningen och tyngden i den enskildes behov i förhållande till områdets känslighet och allmänna naturvårds- och friluftslivsintressen. I de fall körning medges bör endast körning inom ett visst avgränsat terrängområde tillåtas och undantag för större områden, t.ex. hela län, bör inte medges. Enligt de allmänna råden bör dispensen vara tidsbegränsad till förslagsvis tre till fem år eller den kortare tid som rörelsehindret kan förväntas kvarstå.

Enligt 31 § första stycket jaktlagen (1987:259) är det som huvudregel förbjudet att bedriva jakt från motordrivna forskaffningsmedel. I 20 a § första stycket jaktförordningen (1987:905) finns dock ett generellt undantag från förbudet. Undantagsbestämmelsen innebär att en rullstolsburen person med bestående rörelsehinder med de undantag som anges i andra och tredje stycket – får jaga däggdjur från ett motordrivet fordon under förutsättning att motorn är avstängd. Länsstyrelsen får dessutom i det enskilda fallet besluta att en rullstolsburen person med bestående rörelsehinder får jaga vilda fåglar från ett motordrivet fordon med avstängd motor under de allmänna jakttider som anges i bilaga 1 till förordningen (20 b § jaktförordningen). I 21 § i förordningen ges ytterligare möjlighet till undantag från förbudet i 31 § jaktlagen.

Den 19 april 2018 beslutade regeringen att tillsätta en särskild utredare för att se över lagstiftningen om terrängkörning och lämna de författningsförslag och förslag i övrigt som behövs för att skapa en modern lagstiftning för en hållbar terrängkörning. Enligt utredningsdirektiven (dir. 2018:29) skulle utredaren bl.a. lämna förslag som syftar till att underlätta för personer med bestående rörelsehinder att köra i terräng med motordrivet fordon för att jaga, fiska eller bedriva annat friluftsliv.

Utredningen lämnade sitt betänkande Hållbar terrängkörning till regeringen den 20 december 2019 (SOU 2019:67). I utredningsbetänkandet föreslogs att det skulle införas en möjlighet för dem som har en funktionsnedsättning som innebär en varaktigt nedsatt förmåga att förflytta sig på egen hand att söka tillstånd att köra i barmarksterräng med motordrivet fordon för att kunna jaga, fiska eller bedriva annat friluftsliv. Transportstyrelsen skulle enligt förslaget få ansvaret för att pröva ansökningar om tillstånd för personer med funktionsnedsättning. Betänkandet var föremål för remissbehandling under våren 2020.

Riksdagens tillkännagivande om terrängkörning vid jakt

I februari 2022 riktade riksdagen, på miljö- och jordbruksutskottets förslag, ett tillkännagivande till regeringen om att förbättra möjligheterna för personer

med funktionsnedsättning att jaga (bet. 2021/22:MJU16, rskr. 2021/22:177–178). Utskottet uttalade följande i sitt ställningstagande:

Utskottet anser att det nuvarande regelverket gör det komplicerat för jägare som på grund av en funktionsnedsättning använder motordrivet fordon vid jakt. Att använda motordrivet fordon vid jakt kräver i de flesta fall dispenser från terrängkörningslagen och jaktförordningen. En dispens som gäller för ett begränsat område innebär för personen med funktionsnedsättning att han eller hon enbart kan jaga inom det område som dispensen är sökt för. Detta innebär att personer med funktionsnedsättning kan behöva söka ny dispens för jakt utanför det begränsade området. Många aktiva jägare med funktionsnedsättning har därför ett stort antal dispenser som måste medföras till varje jakt. Dispenshanteringen är dessutom onödigt tidskrävande och kostsam, och därtill kan handläggningstiden vid dispensärenden vara lång. Det vore därför önskvärt att en beviljad dispens gäller för jakt med motordrivet fordon i hela Sverige i minst fem år. Utskottet anser således att förutsättningarna för personer med funktionsnedsättning att jaga bör förbättras. Detta bör riksdagen tillkänna för regeringen.

Betänkandet Hållbar terrängkörning (SOU 2019:67) innehåller ett förslag som möjliggör för personer med funktionsnedsättning att söka tillstånd att använda motordrivet fordon för körning i terräng på barmark. Regeringen redovisar i skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 att betänkandet har remitterats under 2020 och är tillsammans med tillkännagivandet under beredning i Regeringskansliet.

Värna den svenska jakten och viltvården

Regeringen framhåller i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 23) att viltet är en nationell angelägenhet som ska hanteras nationellt och med så stort regionalt och lokalt inflytande som möjligt. Samtidigt ska Sverige uppfylla sina internationella och EU-rättsliga åtaganden. Svensk viltförvaltning ska vara ekosystembaserad och adaptiv. Förvaltningen måste bygga på vetenskapligt underlag och på att de människor och verksamheter som berörs uppfattar att den har legitimitet. En utredning ska tillsättas i syfte att främja en hållbar jakt och viltvård bl.a. genom att utreda formerna för en jakt- och viltvårdsmyndighet.

Naturvårdsverket beslutade i april 2022 om en uppdaterad strategi för svensk viltförvaltning för 2022–2029. Syftet med strategin är att säkerställa att viltförvaltningen är tydlig och långsiktig och möjliggör delaktighet. I strategin anförts att lokalt inflytande är en viktig grund för en hållbar viltförvaltning, samtidigt som både regelverk och viltstammar är gemensamma. Beslut ska därför fattas på den nivå som är lämplig, och det behöver vara tydligt vem som ansvarar för vad inom viltförvaltningen. Vidare anförts att kommunikation och samverkan på olika nivåer bidrar till ökad tydlighet. Förutsebarhet, och där det går, långsiktigt stabila förutsättningar skapar arbetsro och gör det möjligt för alla som berörs av viltförvaltningen att planera sin verksamhet. De styrmedel i form av regelverk, vägledning, information, ekonomiska bidrag och tillsyn som omgärdar viltförvaltningen behöver utformas och tillämpas så att de

bildar en bra helhet. Regelverk som omgärdar viltförvaltningen behöver vara tydliga och lätta att tolka.

I strategin anförs också att eftersom Sverige ingår i EU sätter EU-rätten ramar för den svenska jaktlagstiftningen och för förvaltningen. Det innebär t.ex. att domstolar i sina avgöranden kan hänvisa till EU:s rättsakter vid tolkningen av de svenska bestämmelserna.

Utskottets ställningstagande

Märkning av viltfällor

Utskottet konstaterar att Naturvårdsverket har meddelat föreskrifter och allmänna råd om användande av fångstredskap. Enligt dessa ska fångstredskap märkas med användarens namn, adress och telefonnummer. Föreskrifterna medger att fångstredskap märks med enbart ett nummer som kan identifiera användaren, när Naturvårdsverket har anvisat ett system för sådana identitetsnummer. Utskottet noterar att Naturvårdsverket inte har anvisat något sådant system ännu. Utskottet är inte för tillfället berett att föreslå ett tillkännagivande på området och avstyrker därför motion 2022/23:436 (M) yrkande 2.

Terrängkörning vid jakt

Utskottet vill framhålla att riksdagen 2022 riktade ett tillkännagivande till regeringen om att förbättra möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att jaga. Utskottet noterar att beredning av ärendet pågår. Utskottet har förtroende för att regeringen kommer att arbeta skyndsamt med riksdagens tillkännagivande och under arbetet i sedvanlig form återkomma till riksdagen med en rapport om beredningen. Därmed anser utskottet att motion 2022/23:855 (C) yrkande 5 ska avslås.

Värna den svenska jakten och viltvården

Utskottet anser i likhet med regeringen att viltet är en nationell angelägenhet som ska hanteras på nationell nivå med så stort regionalt och lokalt inflytande som möjligt. Samtidigt är Sverige en del av EU och ska därför uppfylla sina EU-rättsliga åtaganden. Utskottet noterar att det i den uppdaterade viltstrategin 2022–2027 anförs att lokalt inflytande är en viktig grund för en hållbar viltförvaltning. EU-rätten sätter samtidigt ramar som Sverige måste förhålla sig till när det gäller den svenska jaktlagstiftningen och förvaltningen.

Enligt utskottets mening är regeringens uppfattning att viltförvaltningen är en nationell angelägenhet samtidigt som Sverige måste förhålla sig till EU-rätten på området väl avvägd. Därmed avstyrks motionerna 2022/23:855 (C) yrkande 1 och 2022/23:937 (SD) yrkande 28.

Reservationer

1. Jakt- och viltvårdsuppdraget, punkt 1 (SD)

av Martin Kinnunen (SD), Staffan Eklöf (SD), Beatrice Timgren (SD) och Björn Tidland (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 34 och
avslår motionerna
2022/23:208 av Helena Lindahl och Anne-Li Sjölund (båda C) och
2022/23:1859 av Sten Bergheden (M).

Ställningstagande

Svenska Jägareförbundet har sedan 1938 haft ett allmänt uppdrag att sköta delar av jakten och viltvården i Sverige, dvs. ända fram till januari 2021, då regeringen beslutade att vissa delar av uppdraget ska upphandlas. Förbundet har en ovärderlig kompetens med hög trovärdighet och med starka band till jägarkåren. Jakt- och viltvårdsuppdragets betydelse för jakten och viltvården i Sverige kan inte överskattas. Vi ser det därför som olyckligt att Naturvårdsverket kan ta undan en del av medlen i Viltvårdsfonden för att dela ut till andra organisationer. Jägarnas jaktkortsavgift ska fortsätta att gå oavkortat in i Viltvårdsfonden och sedan delas ut till olika former av verksamhet som har med jakten att göra. Vidare vill vi för att skapa en bättre långsiktighet i viltförvaltningen att besluten om medel ur Viltvårdsfonden ska gälla för tre år i taget.

2. Viltförvaltningsdelegationernas ansvar och sammansättning, punkt 2 (SD)

av Martin Kinnunen (SD), Staffan Eklöf (SD), Beatrice Timgren (SD) och Björn Tidland (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5 samt avslår motion

2022/23:447 av Mats Green (M) i denna del.

Ställningstagande

Sverige är ett stort land där olika landsändar hyser olika viltstammar. Just därför har beslutanderätt delegerats ned till länsstyrelserna och viltförvaltningsdelegationer har inrättats i länen. Landet har också exempelvis delats upp i norra, mellersta och södra rovdjursförvaltningsområdet, där varje område har ett samverkansråd bestående av landshövdingarna.

När det gäller viltförvaltningsdelegationerna har de ett övergripande ansvar i jakten och viltförvaltningen med representation från politiken, intresseorganisationer, markägare m.fl. Regeringen beslutade dock att förändra den ursprungliga sammansättningen genom att ge ytterligare mandat till miljö- och naturvårdsintresset och ekoturismen i förhållande till markägare och jägarintressen. Vi anser att det är viktigt med en stark lokal och regional förankring när det gäller inflytande och beslutsgång bland de människor som lever och verkar där. Beslut om skydds- och licensjakt måste kunna verkställas redan i viltförvaltningsdelegationen när gynnsam bevarandestatus uppnåtts för en viltstam och med hänsyn till ekonomiska intressen. Sammansättningen i delegationerna måste också återgå till den ursprungliga, där balansen mellan politiken, olika intressen, myndigheter m.fl. speglas bättre än i den ändrade sammansättning som regeringen beslutat om.

3. Stärkt lokalt inflytande i viltförvaltningen, punkt 3 (S, C)

av Anna-Caren Säterberg (S), Joakim Järrebring (S), Malin Larsson (S), Tomas Kronståhl (S), Jytte Guteland (S) och Daniel Bäckström (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:1645 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 3 i denna del och 2022/23:2072 av Anna-Caren Säterberg m.fl. (S) yrkande 12 och avslår motion

2022/23:447 av Mats Green (M) i denna del.

Ställningstagande

Jakten är en viktig del i många människors liv. Den stärker landsbygden och håller människor samman. Sverige är ett avlångt land, där viltet och jakten skiljer sig åt. Vi tycker att det är viktigt att värna det lokala och vill att beslut om en hållbar och etisk jakt ska fattas så nära medborgarna som möjligt. Vi ser länsstyrelserna och viltförvaltningsdelegationerna som viktiga och vill att deras arbete och mandat utvecklas. Det är viktigt att viltförvaltningen decentraliseras och att de lokala viltförvaltningsdelegationernas lokala förankring stärks för att kunna få ett bättre stöd för viltförvaltningen.

4. Klövviltsförvaltningen, punkt 4 (S)

av Anna-Caren Sätherberg (S), Joakim Järrebring (S), Malin Larsson (S), Tomas Kronståhl (S) och Jytte Guteland (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:1172 av Monica Haider (S) och
avslår motionerna
2022/23:276 av Isak From och Helén Pettersson (båda S),
2022/23:854 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 28 och
2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 14 och 15.

Ställningstagande

Viltskador på jord och skog orsakas inte bara av älgen. Älgen beskylls ofta för skadorna i vår skog samtidigt som vi vet att det är det samlade betetrycket som är viktigt, vilket orsakas av allt vårt klövvilt. I jordbruket är det vildsvin och våra hjortararter som orsakar de flesta skadorna. Skadetrycket ser olika ut i landet och är beroende av vilka viltarter som finns just där. Därför är det viktigt med en regional förvaltning där man fattar beslut nära dem det berör.

I dag har vi en älgförvaltning och rovdjursförvaltning som hanteras av viltförvaltningsdelegationerna regionalt. Vi anser att vi behöver förvalta alla våra klövviltsarter. Detta kan göras genom ett utökad uppdrag till viltförvaltningsdelegationerna. Då kan vi säkerställa att de olika djurarternas tryck på skogen och jordbruket är i balans. Därför är det enligt oss viktigt med en samlad klövviltsförvaltning i Sverige. I viltförvaltningsdelegationerna finns representanter från hela samhället och besluten fattas regionalt.

5. Klövviltsförvaltningen, punkt 4 (SD)

av Martin Kinnunen (SD), Staffan Eklöf (SD), Beatrice Timgren (SD) och Björn Tidland (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 14 och 15 samt avslår motionerna

2022/23:276 av Isak From och Helén Pettersson (båda S),

2022/23:854 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 28 och

2022/23:1172 av Monica Haider (S).

Ställningstagande

Kronhjortsbeståndet har ökat och kronhjortar har spridit sig till delar av Sverige som tidigare inte var deras utbredningsområde. Kronhjort har kommit både söderifrån och från vårt grannland i väst, vilket innebär en ny utmaning ur förvaltningssynpunkt. För att underlätta förvaltningen anser vi att man bör ha samma förvaltnings- och skötselområden för älg som kronvilt. Ändamålet med förvaltningen ska vara att vårda stammarna och samtidigt reducera skador på skogar och grödor samt minimera antalet trafikolyckor med våra största hjortdjur. Grundtanken med älgförvaltningsgrupperna var att öka dialogen mellan de berörda aktörerna i viltförvaltningen, för att öka det regionala samarbetet och inflytandet.

Vidare anser vi att lantbrukare och jägare ska ges mer inflytande i de regionala förvaltningsplanerna för att skapa en mer decentraliserad och regional viltförvaltning. Det är därför viktigt att älgförvaltningens arbete utvärderas för att säkerställa att det fungerar på ett effektivt sätt och med ett ökat regionalt inflytande och samförvaltning.

6. Klövviltsförvaltningen, punkt 4 (C)

av Daniel Bäckström (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:854 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 28 och avslår motionerna
2022/23:276 av Isak From och Helén Pettersson (båda S),
2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 14 och 15 samt
2022/23:1172 av Monica Haider (S).

Ställningstagande

Vi vill utveckla svensk klövviltsförvaltning så att mängden skogsskador minskar. De höga klövviltspopulationerna skapar varje år betydande och omfattande problem av olika slag för svenskt skogsbruk. I södra delarna av Sverige kan dovhjort, kronhjort, rådjur och vildsvin vara en källa till problem, men generellt är det den stora älgstammen som har störst negativ påverkan.

Efter andra världskriget har det skett en stadig ökning av älgstammen och enligt Skogforsks beräkningar (2019) har Sverige i dag världens tätaste älgstam. Sommartid finns ca 350 000 älgar i Sverige, varav ca 85 000 skjuts av aktiva fritidsjägare varje höst. Enligt Älgbetesinventeringen har hela landet, med några undantag, allvarliga eller svåra viltskador, och i genomsnitt har varannan svensk ung tall skadats genom bete. I delar av landet kan siffran uppgå till uppemot 70 procent. Det här leder inte bara till att stora ekonomiska värden går förlorade varje år, utan det är även negativt för miljön eftersom det finns risk för ekologiska konsekvenser när marker ämnade för tallplantor byts ut mot granplantor. Dessutom hämmas en ökad trädslagsvariation och den biologiska mångfalden när rönn, asp, sälg och ek inte klarar betestrycket.

7. Översyn av jaktlagen, punkt 5 (C)

av Daniel Bäckström (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 3 och
2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 11 och
avslår motion
2022/23:1631 av Martina Johansson (C) yrkande 1.

Ställningstagande

I jaktlagen regleras var, när och hur jakt får bedrivas. Jaktlagen var föremål för översyn under alliansregeringen men den tillsatta utredningen lades utan motivering ned av den tillträdande rödgröna regeringen efter maktskiftet 2014.

Syftet med den tidigare utredningen var att åstadkomma ett modernt och enkelt regelverk som möter en bred acceptans. Sedan jaktlagen tillkom 1987 har viltförhållandena väsentligt förändrats i Sverige. Då var många arter hotade och utmaningen var primärt att återskapa goda viltstammar.

De senaste decenniernas ökade tillgång till jaktbart vilt har medfört nya utmaningar och viltet orsakar i dag stora ekonomiska skador för olika näringar och samhället i stort, vilket ställer nya krav på lagstiftningen. Sedan den tidigare Jaktlagsutredningen lades ned har skadorna på jord- och skogsbruket samt olyckor i trafiken med allvarliga konsekvenser och mänskligt lidande ökat. Den utvecklingen måste brytas och en ny jaktlagsutredning som ser över lagstiftningen i dess helhet behöver därför tillsättas. Detta beslutades av riksdagen som ett tillkännagivande till regeringen i mars 2022 och beslutet bör kunna verkställas senast under 2023.

8. Åtgärder för en minskad vildsvinsstam, punkt 6 (SD)

av Martin Kinnunen (SD), Staffan Eklöf (SD), Beatrice Timgren (SD) och Björn Tidland (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 16 och avslår motionerna

2022/23:411 av Erik Hellsborn (SD),

2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 20,

2022/23:1036 av Gustaf Lantz och Sanne Lennström (båda S) och

2022/23:1145 av Per Söderlund (SD).

Ställningstagande

Vildsvinsstammen växer på sina håll kraftigt i Sverige och är samtidigt ett vilt som är mödosamt att förvalta, eftersom det är ett nattaktivt och skyggt djur. På sina håll ger vildsvinen upphov till kostsamma skador på areella näringar, varför det finns goda skäl att förenkla förvaltningen genom att ha ett mer tillåtande regelverk när det gäller hjälpmedel. Fler hjälpmedel, utan byråkratiskt besvärliga dispenser, har nu tillåtits, t.ex. viltkameror och mörkersikte. Det är ett stort steg på vägen.

För att effektivisera skyddsjakten på vildsvin måste den även få bedrivas när det anses behövt för att förhindra skada i jordbruket. Det innebär att skyddsjakt även får bedrivas på en annan del av fastigheten än där skador kan

uppkomma. En god vildsvinsförvaltning måste ske i samförstånd med jägarkåren.

9. Åtgärder för en minskad vildsvinsstam, punkt 6 (C)

av Daniel Bäckström (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 20 och
avslår motionerna
2022/23:411 av Erik Hellsborn (SD),
2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 16,
2022/23:1036 av Gustaf Lantz och Sanne Lennström (båda S) och
2022/23:1145 av Per Söderlund (SD).

Ställningstagande

Att vi har starka stammar av vilt i Sverige är i grunden bra, men alltför stora stammar skapar också problem, både för människor och för ekosystemet. Ett tydligt exempel är vildsvinsstammen som vuxit explosionsartat de senaste åren. Vildsvinen orsakar skador på åkermark, ökar antalet trafikolyckor och t.o.m. skador i ungskog. Vildsvinens framfart i odlade områden måste minimeras. En del av detta är att ta fram en bättre förvaltningsmodell utifrån ett aktuellt faktaunderlag och gärna med mål fastslagna av de berörda aktörerna.

10. Tider för jakt, punkt 7 (SD)

av Martin Kinnunen (SD), Staffan Eklöf (SD), Beatrice Timgren (SD) och Björn Tidland (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 24, 25 och 28 samt
avslår motionerna
2022/23:120 av Helén Pettersson (S),

2022/23:187 av Magnus Persson (SD),
2022/23:188 av Magnus Persson (SD) och
2022/23:200 av Anne-Li Sjölund och Helena Lindahl (båda C).

Ställningstagande

Regeringen beslutade den 6 maj 2021 om nya tider för jakt, som regleras i jaktförordningen. Beslutet möttes av skarp kritik och fick regeringen att backa om jakttidernas slutdatum i Norrbottens och Västerbottens län. De nu beslutade jakttiderna gäller sedan den 15 juli 2021. Jakttiderna är centrala verktyg i arbetet med att förvalta vilt, och hur de utformas påverkar och engagerar många.

Fram till i år har det varit tillåtet att jaga ripa ovanför lappmarksgränsen, fram till den 15 mars i hela Norrbotten och Västerbotten och till den sista februari i Jämtland. Regeringens nya beslut innebär att ripjakten kommer att avslutas den 28 (29) februari i Älvdalens kommun och i Jämtlands län och den 15 mars ovan lappmarksgränsen i Västerbottens och Norrbottens län. Jaktslutet i resten av Västerbottens, Norrbottens och Dalarnas län kommer att vara den 15 februari. Allmän jakt på ripa kommer även i fortsättningen att vara tillåten i Värmlands, Gävleborgs och Västernorrlands län, med samma jakttid som tidigare år, dvs. från den 25 augusti till den 15 november. Alla som bor i norra Sverige vet att fram t.o.m. februari är förhållandena sådana att det i praktiken är omöjligt att jaga på fjället och att detta innebär att vinterjakten på ripa försåras eller helt omöjliggörs. Vi anser därför att det bör vara ett senare slutdatum för ripjakten i vidsträckt Norrbotten och Västerbotten. Ripjakt bör vara tillåten fram t.o.m. den sista mars. Vi anser också att slutdatumet bör senareläggas över hela ripans utbredningsområde i den resterande fjällvärlden och att det därför ska vara tillåtet att jaga ripa till den 15 mars i Jämtlands och Dalarnas län.

Morkullejakten vid midsommar är en starkt förankrad jaktradition i Sverige, men den togs bort vid EU-inträdet, till ingen nytta alls, eftersom det har visat sig att jakten inte påverkar artens bestånd. Morkullan kan inte anses tillhöra en särskilt skyddsvärd art som skulle kräva extraordinära insatser. I dag är det tyvärr EU-regler som styr jakten på dessa arter, men vi anser att regeringen ska jobba aktivt för att få tillbaka den tidigare jakttiden på morkulla.

11. Regler för utfodring av vilt, punkt 8 (SD)

av Martin Kinnunen (SD), Staffan Eklöf (SD), Beatrice Timgren (SD) och Björn Tidland (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 17–23 och avslår motionerna

2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 21 och

2022/23:1631 av Martina Johansson (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Reglerna för utfodring av vilt behöver skärpas, men vi ställer oss inte bakom ett totalförbud. Vi anser att frågan om utfodring av vilt i första hand ska regleras direkt mellan markägare, arrendatorer och jägare. Regeringen får genom sina myndigheter endast besluta om begränsningar eller förbud mot utfodring av vilt när markägare, arrendatorer och jägare inte kunnat komma överens om en frivillig ordning i de fall där det finns en påvisad stor skada och situationen annars förblir oförändrad. Vi anser även att regeringen ska definiera vad som kan anses utgöra stor påvisad skada av vilt och att begränsningarna av utfodring av vilt endast ska omfatta klövvilt.

Vidare anser vi att Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) eller en annan myndighet bör få i uppdrag att, i fall av smittorisk, besluta om begränsningar i utfodringen av vilt samt vidta andra utfodringsåtgärder som anses nödvändiga för att hindra smittspridning. En kommun eller statlig myndighet ska kunna begränsa utfodring med sockerbetor och jämförbara rotfrukter om utfodringen sker i sådant omfång att det kan få menliga effekter på intilliggande odlade marker, skog, trafiksäkerhet eller djurens hälsa, förutsatt att markägare, arrendatorer och jägare inte kunnat enas om en lösning och trots medling från länsstyrelse. Slutligen anser vi att effekterna av den reglering som införs av utfodring av vilt ska utvärderas inom en period på två år.

12. Regler för utfodring av vilt, punkt 8 (C)

av Daniel Bäckström (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 21 och avslår motionerna

2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 17–23 och

2022/23:1631 av Martina Johansson (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Utfodring av vilt påverkar storleken på viltstammarna, och jag anser därför att det är befogat att kunna reglera utfodringen för att minska antalet viltolyckor och viltets skador på egendom. Vi ställde oss 2021 bakom lagförslaget att lokalt kunna reglera utfodring av vilt, men utmaningarna är större än så och därför anser jag att de nya reglerna ska kompletteras med generella regler om vad som ska vara tillåtet att utfodra med och med vilka metoder det är tillåtet att utfodra.

13. Blyammunition, punkt 9 (C)

av Daniel Bäckström (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 19 och avslår motionerna

2022/23:591 av Marléne Lund Kopparklint och Sten Bergheden (båda M) och 2022/23:1872 av Sten Bergheden (M).

Ställningstagande

EU:s kemikaliemyndighet Echa har på uppdrag av EU-kommissionen tagit fram ett förslag om förbud mot användning av bly i all ammunition, även kulammunition. Skulle ett sådant förslag bli verklighet i dagsläget skulle det få orimliga konsekvenser för jakten i Sverige. Innan EU förbjuder bly i ammunition anser jag att det måste finnas fullgoda alternativ som kan garantera en säker jakt.

14. Viltmyndighet, punkt 10 (C)

av Daniel Bäckström (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 2 och

2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 10 och avslår motionerna
2022/23:438 av Erik Ottoson (M) yrkande 1,
2022/23:1645 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 3 i denna del och
2022/23:1947 av Sten Bergheden (M).

Ställningstagande

Jag vill se en ny viltmyndighet som ansvarar för viltfrågor, vilket det också finns ett tillkännagivande till regeringen om. Syftet är att myndigheten effektivt ska hantera de brister i viltförvaltningen som vi i dag ser för flera arter. Den myndighet som ansvarar för jaktfrågorna måste vara kompetent och ha jägarkårens förtroende. I dag uppfattas ofta den ansvariga myndigheten som en motpart och ingen som står på jägarnas, jaktens eller landsbygdens sida. Vid sidan om att upphandla och administrera medel ur Viltvårdsfonden skulle en av viltmyndighetens uppgifter kunna vara att i stället för Polismyndigheten hantera licensförfarandet för vapen.

15. Jakt och renskötsel, punkt 11 (SD)

av Martin Kinnunen (SD), Staffan Eklöf (SD), Beatrice Timgren (SD) och Björn Tidland (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:934 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 15,
2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 7 och
2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 40 och 41 samt avslår motion
2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 6.

Ställningstagande

Renskötsel bedrivs på cirka hälften av Sveriges areal, från norra Dalarna, Hälsingland och norrut. Trots att stora delar av landet på ett eller annat sätt berörs av renskötsel är det förhållandevis få personer som har sin huvudsakliga inkomstkälla från renskötseln, vilken är ett av flera intressen som konkurrerar om markanvändningen.

Rennäringslagen innebär att medlemmar i samebyar får jaga och fiska på de områden som samebyarna använder ovanför odlingsgränsen, men lagen innehåller även bestämmelser om att varken en sameby eller medlemmarna i

sameby får upplåta jakt och fiske till andra. I stället är det som regel staten, via länsstyrelserna, som beslutar om sådana upplåtelser och även medger jakt och fiske till andra intresserade. Regleringen har sett ut på i princip samma sätt sedan den första renbeteslagen kom till 1886. Girjasdomen innebär en brytning mot dessa principer. Domen innebär att Girjas sameby inte bara ges rätt att upplåta jakt och fiske utan exklusiv sådan rätt. Girjasdomen kan i förlängningen komma att ändra förhållandena även i andra samebyar, eftersom den konstaterar att även om rennäringslagen inte ger en sameby rätt att upplåta jakt och fiske ska urminnes hävd efter hänsyn till viss beviljad bevislättnad tala för att en sameby ska ha denna rätt. Domen innebär därför att rennäringslagen behöver ses över.

Regeringen meddelade genom dåvarande kulturminister Amanda Lind efter domen 2019 att den avsåg att initiera en utredning av domens konsekvenser. Som en konsekvens av detta har en parlamentariskt sammansatt utredning påbörjat sitt arbete med en översyn av rennäringslagen där hänsyn, utöver samers rätt, ska tas till lokalbefolkningens och övriga svenskers tradition, intressen och behov. Sådana behov och intressen kan röra vår gemensamma rätt till vistelse i skog och fjäll, jakt, fiske eller skoterkörning såväl för privatpersoner som önskar utföra livskvalitetshöjande fritidsaktiviteter som för näringsidkare inom besöksnäringen. Ur ett näringsperspektiv är frågan viktig eftersom det är mycket angeläget för boende på landsbygden att ha möjlighet till ett aktivt friluftsliv liksom möjligheten till entreprenörskap inom naturnära turism är viktig.

Vår hållning är i grunden att alla bör vara lika inför lagen. Intressekonflikterna i de grundläggande frågorna om rätten till land och vatten i norra Sverige är emellertid många och komplexa, men utgångspunkten måste vara att alla svenska medborgare, samer såväl som icke-samer, ska ha samma tillgång till vårt gemensamma land.

Vidare har staten under senare år gett renägare ensamrätt till älgjakt på allt större marker, på andra orsbors bekostnad. Stora delar av det s.k. renbetesområdet har historiskt tillhört och/eller nyttjats av fjällbönder, vilket gör ett ensidigt gynnande av renskötare orimligt. Älgjakten är och har historiskt varit minst lika viktig för den övriga befolkningens försörjning som för renägarnas. Sverige bör se över och ändra det system som på flera områden och i allt högre utsträckning gynnar renägarsamer, på den övriga lokalbefolkningens bekostnad. En början är att ge alla bofasta samma rättigheter till jakt (älgjakt) och fiske. Alla som bor på statlig mark där renskötelse är tillåten ska ha samma rättigheter till jakt och fiske oavsett näringstillhörighet och etnisk tillhörighet. Den dubbelregistrering vid jakt där flera jaktlag jagar samtidigt inom ett område behöver vidare utredas och ändras. Den är livsfarlig och skapar dessutom många onödiga konflikter.

16. Jakt och renskötsel, punkt 11 (C)

av Daniel Bäckström (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 6 och avslår motionerna

2022/23:934 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 15,

2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 7 och

2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 40 och 41.

Ställningstagande

I januari 2020 meddelade Högsta domstolen dom i det s.k. Girjas målet mellan Girjas sameby och staten. Domen, som i sitt beslut lutar sig mot urminnes hävd och folkkrätten, tilldelade Girjas sameby ensamrätt till småviltsjakten och fiske med ensam förfoganderätt inom samebyns område. Domstolens beslut har skapat en osäkerhet hos lokalbefolkningen och andra som i generationer jagat och fiskat i de områden som nu samebyn fått ensamrätt till. Jag anser att det är bra att en parlamentarisk kommitté har tillsatts för att se över rennäringslagen.

Tyvärr brister direktiven till den parlamentariska kommittén (dir. 2021:35) på flera punkter. Direktiven som de ser ut i dag ökar snarare de spänningar som finns än minskar dem. Jag vill därför att nuvarande direktiv kompletteras med att förslag ska tas fram som tar hänsyn till samers rätt men också beaktar lokalbefolkningens och övriga svenskers tradition, intresse och behov av att jaga och fiska på det sätt som skett under lång tid, och att detta sker i en inkluderande dialog med berörda parter och organisationer för att hitta en hållbar väg framåt.

17. Terrängkörning vid jakt, punkt 13 (S, C)

av Anna-Caren Säterberg (S), Joakim Järrebring (S), Malin Larsson (S), Tomas Kronståhl (S), Jytte Guteland (S) och Daniel Bäckström (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 5.

Ställningstagande

Jakten ska vara tillgänglig för alla. Tyvärr har det visat sig att de jägare som använder motordrivet fordon på grund av en funktionsnedsättning stöter på problem med nuvarande regelverk. Att använda ett motordrivet fordon kräver i de flesta fall dispens från terrängkörningslagen, jaktförordningen och jaktlagen. Länsstyrelserna runt om i landet hanterar dispensgivningen på olika sätt när det gäller områdes- och tidsbegränsningar i dispenserna. En dispens som gäller för ett begränsat område innebär för personen med funktionsnedsättning att han eller hon enbart kan jaga på det område som han eller hon sökt för. Det innebär att personer med funktionsnedsättning kan behöva söka ny dispens för jakt utanför det begränsade området. Många aktiva jägare med funktionsnedsättning har därför ett stort antal dispenser som måste medföras till varje jakt.

Systemet innebär att dispenshanteringen är onödigt tidskrävande och kostsam. Tiden för handläggning av dispensärenden, två till sex veckor, skulle kunna användas till mer prioriterade ärenden. Därför vore det önskvärt att sökt och beviljad dispens gäller för jakt med motordrivet fordon i hela Sverige i minst fem år. Riksdagen beslutade i mars 2022 om ett tillkännagivande till regeringen om förbättrade möjligheter att jaga för personer med funktionsnedsättning. Vi anser att den förändringen bör kunna komma till stånd senast under 2023.

18. Värna den svenska jakten och viltvården, punkt 14 (SD)

av Martin Kinnunen (SD), Staffan Eklöf (SD), Beatrice Timgren (SD) och Björn Tidland (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 28 och

avslår motion

2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 1.

Ställningstagande

Den svenska jakten och viltvården är en tradition med anor sedan urminnes tider. Jakt är ett naturligt sätt att ta vara på naturens överskott av vilt. Våra viltstammar är en resurs som ska förvaltas på ett långsiktigt hållbart sätt som också tar hänsyn till olika intressen i samhället. Beslut som rör viltvård ska

fattas på lokal nivå. Europeiska unionen ska inte diktera svensk viltförvaltning. Vidare ska inflytandet över jakt och viltvård flyttas längre bort från Stockholm och närmare de regioner som är direkt berörda, dvs. där det finns relevant kompetens.

19. Värna den svenska jakten och viltvården, punkt 14 (C)

av Daniel Bäckström (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 1 och
avslår motion
2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 28.

Ställningstagande

Jag anser att grunden för en väl fungerande viltförvaltning är en välorganiserad och aktiv jägarkår. Svenska jägare och deras organisationer har ett stort engagemang och en central roll i en långsiktigt hållbar förvaltning av såväl viltstammar och rovdjursstammar som skogsbruk. Politikens roll är att se till att det finns goda förutsättningar för jägarkåren att verka och bidra till en hållbar förvaltning med mindre regelkrångel och effektiva beslutsprocesser. Svenskt beslutsfattande i jaktfrågor ska så långt som det är möjligt vara en nationell kompetens och inte styras från EU. När beslut ändå fattas på EU-nivå ska regionala och lokala skillnader beaktas.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2022/23

2022/23:120 av Helén Pettersson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna acceptansen för älgförvaltningen och bibehålla brunstuppehållet med särskilt beaktande av de etiska aspekterna i de delar av landet där älgjakten startar i september, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:187 av Magnus Persson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbjuda allmän vårjakt på råbock och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:188 av Magnus Persson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka jakttiden på räv i berörda län och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:200 av Anne-Li Sjölund och Helena Lindahl (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över en begränsning gällande jakt på högdräktiga älgkor och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:208 av Helena Lindahl och Anne-Li Sjölund (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att åter ta upp frågan om viltvårdsuppdraget med EU i syfte att återgå till den modell där Svenska Jägareförbundet får ett bidrag för att sköta jakt- och viltvårdsuppdraget, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:276 av Isak From och Helén Pettersson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samförvaltning av alla vilda klövdjur och att jägare och markägare bör vara representerade i lika antal samt att det bör utses en oberoende ordförande i ÄFO och ÄFG, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:411 av Erik Hellsborn (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa skottpengar på vildsvin och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:436 av Erik Ottoson (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att återkomma till riksdagen med förslag för hur viltfällor ska kunna märkas endast med Naturvårdsverkets jägar-id för att tillgodose kravet på kontaktuppgifter till ansvarig fångstman och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:438 av Erik Ottoson (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att inrätta en ny viltmyndighet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:447 av Mats Green (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga dels att maximera det lokala självbestämmandet genom att låta viltförvaltningsdelegationerna utgöra den högsta beslutande nivån för samtlig viltförvaltning, dels att återgå till den tidigare ordningen vad gäller viltförvaltningsdelegationernas sammansättning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:591 av Marléne Lund Kopparklint och Sten Bergheden (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över riskerna för konflikter gällande svensk lagstiftning och oskuldspresumtionen gällande de beslut som fattas i EU och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:854 av Daniel Bäckström m.fl. (C):

28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utvecklad svensk klövviltsförvaltning för att minska mängden skogsskador och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:855 av Daniel Bäckström m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för att bevara svenskt beslutsfattande i jaktfrågor samt verka för att regionala och lokala skillnader beaktas vid beslut på EU-nivå och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att senast under 2023 påbörja arbetet med att inrätta en viltmyndighet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att senast 2023 tillsätta en ny jaktlagsutredning som bidrar till ett modernt och

- enkelt regelverk som möter en bred acceptans och till att skadorna för jord- och skogsbruket samt mängden viltolyckor minskar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att senast 2023 förbättra förutsättningarna för personer med funktionsnedsättning att jaga och tillkännager detta för regeringen.
  6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den parlamentariskt sammansatta kommitté som ska analysera konsekvenserna av Girjasdomen tar hänsyn till samers rätt men också beaktar lokalbefolkningens och övriga svenskers tradition, intresse och behov, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
  19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte förbjuda bly i ammunition så länge det inte finns fullgoda alternativ som kan garantera en säker jakt och tillkännager detta för regeringen.
  20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det stora antalet vildsvin måste hanteras och jakten öka och tillkännager detta för regeringen.
  21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra till ansvarig myndighet att ta fram generella regler om vad som är tillåtet att utfodra klövvilt med och med vilka metoder det är tillåtet att utfodra och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:934 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utgångspunkten i översynen av rennäringslagen ska vara att alla svenska medborgare ska ha samma tillgång till vårt gemensamma land och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utgångspunkten i översynen av rennäringslagen ska vara att alla svenska medborgare ska ha samma tillgång till vårt gemensamma land och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om god viltförvaltning och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:994 av Martin Kinnunen m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om viltförvaltningsdelegationernas beslutsförmåga där beslut om skydds- och licensjakt måste kunna verkställas redan i viltförvaltningsdelegationen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om viltförvaltningsdelegationernas sammansättning, som måste återgå till den ursprungliga, där balansen mellan politiken, olika intressen,

- myndigheter m.fl. speglas bättre än i den nu gällande sammansättningen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en samlad förvaltning för älg och kronvilt och tillkännager detta för regeringen.
  15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera viltförvaltningens arbete i syfte att säkerställa att det fungerar på ett effektivt sätt genom samförvaltning och ett ökat regionalt inflytande och tillkännager detta för regeringen.
  16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta förvaltningen av vildsvin och tillkännager detta för regeringen.
  17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frågan om utfodring av vilt i första hand ska regleras direkt mellan markägare, arrendatorer och jägare och tillkännager detta för regeringen.
  18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen genom sina myndigheter endast får besluta om begränsningar eller förbud mot utfodring av vilt när markägare, arrendatorer och jägare inte kunnat komma överens om en frivillig ordning i de fall där det finns en påvisad stor skada och situationen annars förblir oförändrad, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
  19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska definiera vad som kan anses utgöra stor påvisad skada av vilt och tillkännager detta för regeringen.
  20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsningarna gällande utfodring av vilt endast ska omfatta klövvilt och tillkännager detta för regeringen.
  21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) eller annan myndighet bör få i uppdrag att, i fall av smittorisk, besluta om begränsningar i utfodring av vilt samt vidta andra utfodringsåtgärder som anses nödvändiga för att hindra smittspridning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
  22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommun eller statlig myndighet ska kunna begränsa utfodring med sockerbeter och jämförbara rotfrukter om utfodringen sker i sådant omfattning att det kan få menliga effekter på intilliggande odlade marker, skog, trafiksäkerhet eller djurens hälsa, förutsatt att markägare, arrendatorer och jägare inte kunnat enas om en lösning och trots medling från länsstyrelse, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
  23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att effekterna av den reglering som införs gällande utfodring av vilt ska utvärderas inom en period på två år och tillkännager detta för regeringen.

24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ripjakten i Norrbotten och Västerbotten bör få förlängt slutdatum och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ripjakten bör ha samma slutdatum i den resterande fjällvärlden och ripornas övriga utbredningsområde och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att få tillbaka den tidigare jakttiden på morkulla och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Svenska Jägareförbundet ska ges jakt- och viltvårdsuppdraget åter för att fortsatt sköta delar av jakten och viltvården och tillkännager detta för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samma rätt till jakt och fiske för alla bofasta och tillkännager detta för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utgångspunkten i översynen av rennäringslagen ska vara att alla svenska medborgare ska ha samma tillgång till vårt gemensamma land och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1036 av Gustaf Lantz och Sanne Lennström (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga särskilda insatser inom områden med höga halter av cesium och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1145 av Per Söderlund (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för jakt på vildsvin och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1172 av Monica Haider (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna till en samlad klövviltsförvaltning och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1631 av Martina Johansson (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en uppdaterad jaktlagstiftning när det gäller förvaltning av viltstammen både när det är många och när det är få individer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning av regelverket för utfodring och åtling av vilda djur och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1645 av Kerstin Lundgren (C):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av stärkt lokal förankring i viltvårdsdelegation samt inrättande av en viltmyndighet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast påbörja arbetet med att inrätta en viltmyndighet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast tillsätta en ny jaktlagsutredning som bidrar till ett modernt och enkelt regelverk som möter en bred acceptans och där skadorna för jord- och skogsbruket samt mängden viltolyckor minskar och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1859 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att återställa hanteringen och regelverket runt det allmänna uppdraget så som regelverket var utformat innan den socialdemokratiska regeringen 2021 ändrade detta, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:1872 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inte ska införa ytterligare restriktioner vad gäller bly i ammunitionen för jakten och skyttet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1947 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheten att förlägga den nya viltmyndigheten till Skaraborg och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2072 av Anna-Caren Säterberg m.fl. (S):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om jaktens roll i viltförvaltningen och tillkännager detta för regeringen.